

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

Rozvoj městské části Dukla a její perspektivy

Bc. Karolína Jelínková

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Karolína Jelínková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozvoj městské části Dukla a její perspektivy

Název anglicky

Development of the city district Dukla and its perspectives

Cíle práce

Cílem práce je zmapování ekonomické, společenské a kulturně-sportovní situace vybraného městského obvodu Pardubice V, se zaměřením na městskou část Dukla, jeho příjmů, výdajů, počtu obyvatel, věkové a sociální struktury a dalších aspektů. Práce by měla na základě získaných ukazatelů také provést rozbor získaných dat, zhodnotit (nebo také porovnat) život městského obvodu, konstatovat obecné jevy, hledat specifika, souvislosti a pokusit se přinést krátkodobou prognózu dalšího vývoje městského obvodu.

Metodika

Kvalitativní údaje a potřebná kvantitativní data budou čerpány především z materiálů městského obvodu, případně z Českého statistického úřadu. K jejich zpracování budou užity prvky popisné statistiky, statistické testy a metody z oblasti časových řad a dotazníkového šetření.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

rozvoj městské části, časové řady, popisná statistika, městská část, vývoj, perspektiva

Doporučené zdroje informací

- HINDLS, R. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. – MATES, P. – WOKOUN, R. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-80-5.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: CODEX Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-69-8.
- POTŮČEK, M. – NETWORK OF INSTITUTES AND SCHOOLS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE. *Veřejná politika*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. ISBN 80-86429-50-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- PRUDKÝ, L. – ŠMÍDOVÁ, M. – VOJTÍŠKOVÁ, K. *Periferie, kraje, hodnoty : možnosti periferních krajů na cestě za dobrými hodnotami*. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2016. ISBN 978-80-7325-414-8.
- TOMANCOVÁ, Jaroslava, Jan OBROVSKÝ a Antonín BRTOUN. *Veřejná správa a finance*. Boskovice: Albert, 2009. ISBN 978-80-7326-162-7.
- VALEŠ, Lukáš. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-7380-010-1.
- WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

RNDr. František Mošna, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 8. 12. 2020

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 1. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Rozvoj městské části Dukla a její perspektivy“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22. 03. 2021

Bc. Karolína Jelínková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala RNDr. Františku Mošnovi, Ph. D. za odborné vedení, kladný přístup a jeho cenné rady při zpracování diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala starostovi Dukly, panu Jirímu Rejdovi, DiS. za jeho pomoc při dotazníkovém šetření a sběru informací o městské části a v neposlední řadě mé rodině a blízkým za velkou podporu.

Rozvoj městské části Dukla a její perspektivy

Souhrn

Diplomová práce se věnuje charakteristice, rozvoji a dalším možným perspektivám Městského obvodu V, se zaměřením na městskou část Dukla Pardubice, která je součástí pátého městského obvodu. Analýza vybraných ukazatelů byla provedena především statistickými metodami. Práce se v jejím začátku zabývá teoretickými hledisky z oblasti veřejné správy, regionálního rozvoje, typickými vlastnostmi městského obvodu a městských částí a jejich celkovým postavením ve veřejné správě. Část praktická se zabývá především představením vybraného pátého městského obvodu města Pardubice, dukelskou historií, dopravou, ekonomickou charakteristikou, hospodařením městského obvodu, demografickými ukazateli a jejich vývojem a v neposlední řadě sportovním a kulturním vyžitím městského obvodu, který má v tomto ohledu co nabídnout. Spokojenost obyvatel s životem na Dukle bylo vyhodnoceno na základě dotazníkového šetření a z toho byly odvozeny návrhy a doporučení pro zlepšení rozvoje městské části.

Klíčová slova: veřejná správa, regionální rozvoj, obec, městský obvod, městská část, rozvoj, časové řady, rozpočet, příjmy, výdaje, investice, sport, kultura, perspektivy

Development of the city district Dukla and its perspectives

Abstract

The diploma thesis dedicated to characteristics, development and other possible perspectives of the Dukla district, which is the one part of five districts of the city of Pardubice. The analysis of selected indicators has been done by using statistical methods. At the beginning, the work deals with theoretical aspects from the point of public administration, regional development, typical characteristics of city districts and their overall position in public administration. The practical part is mainly devoted to the introduction of the selected city district Dukla, its history, transport, economic characteristics, management of the city district, demographic indicators and their development and last but not least the sports and cultural activities of the city district, which has much to offer in this regard. The satisfaction of the population with life in the city district Dukla was researched on the basis of a questionnaire survey and proposals and recommendations for improving the development of the city district were derived from this.

Keywords: public administration, regional development, municipality, district, development, budget, revenues, expenditures, sport, culture, perspectives

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
2.2.1 Analýza časových řad	11
2.2.2 Elementární charakteristiky časových řad	12
2.2.3 Trend časové řady	12
3 Teoretická část.....	13
3.1 Regionalizace	13
3.1.1 Region	14
3.1.2 Homogenní region	14
3.1.3 Nehomogenní region.....	15
3.2 Regionální rozvoj	15
3.2.1 Nástroje regionálního rozvoje.....	16
3.2.2 Regionální politika.....	17
3.2.3 Nástroje regionální politiky	18
3.3 Veřejná správa.....	20
3.3.1 Orgány veřejné správy	21
3.3.2 Státní správa.....	21
3.3.3 Samospráva	22
3.3.4 Struktura veřejné správy na území ČR	22
3.4 Obec	23
3.4.1 Orgány obce	24
3.4.2 Statutární město	24
3.5 Městský obvod, městská část	24
3.5.1 Rozvoj městského obvodu	25
3.5.2 Organizační struktura městského obvodu.....	25
3.5.3 Rozpočet městského obvodu	26
3.5.4 Struktura územního rozpočtu.....	26
3.5.5 Rozpočtový proces.....	28
4 Praktická část	30
4.1 Městský obvod Pardubice V	30
4.2 Charakteristika městské části Dukla	31
4.2.1 Historie.....	31
4.2.2 Doprava.....	32

4.2.3	Občanská vybavenost	33
4.3	Demografické ukazatele	34
4.3.1	Prognóza vývoje počtu obyvatel.....	35
4.4	Organizační struktura Dukly Pardubice	36
4.5	Hospodaření městského obvodu V.....	39
4.5.1	Příjmy.....	42
4.5.2	Výdaje	45
4.6	Investiční akce Dukla	46
4.7	SWOT analýza městské části Dukla	49
4.8	Dotazníkové šetření.....	50
4.8.1	Výsledky dotazníkového šetření	51
4.9	Návrhy a doporučení – perspektiva Dukly.....	58
	Závěr	62
	Seznam použitých zdrojů	64
	Literatura	64
	Přílohy.....	68

1 Úvod

Městská část či městský obvod jsou jedním z územních prvků statutárních měst, které mohou vzniknout na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích jako samostatný územní celek s vlastními orgány samosprávy. Nadřazený z pojmů je městský obvod, pod který spadají jednotlivé městské části. Tato diplomová práce se zaměřuje na jednu z městských částí pátého obvodu města Pardubice, a to konkrétně na městskou část zvaná Dukla. Vybraný obvod Pardubice V začal působit jako samosprávný celek s volenými orgány v roce 2002 a nově se dělí celkem na čtyři městské části, kterými jsou (již zmíněná) Dukla, Višňovka, Jesničánky a Skřivánek a přezdívá se jim Pardubická PĚTKA (pátou částí byla dříve přidružená oblast Dražkovice, která již dnes není součástí tohoto celku, přesto tento název přetrvál).

Městské obvody a části mohou mít vlastní charakteristické znaky, kterými může být například vlajka nebo specifický znak. Obvody mají vlastní volené orgány, kam spadá zastupitelstvo, rada a starosta, kteří sídlí na úradě konkrétního obvodu. Například činnost orgánů vybraného městského obvodu V – Dukla, jeho povinnosti a kompetence, se řídí příslušnými zákony a Statutem města, který je schválený Zastupitelstvem města Pardubice. Městský obvod nabízí obyvatelům širokou škálu jeho využití, či služby v mnoha oblastech, ať už je řeč o bydlení, bezpečnosti, zdravotnictví, rekreaci v podobě revitalizovaných parků, udržovaných lesoparků, dopravě, kulturním a sportovním vyžitím nebo kupříkladu umožněný výběr z mateřských či základních škol.

Rozvojem městského obvodu či městské části se rozumí dlouhodobá činnost, která za účelem zvyšování kvalitního životního prostředí, soudržnosti obyvatel a zkvalitnění hospodářské činnosti, dosahuje udržitelného rozvoje daného území. Cílem rozvoje městského obvodu je udržení či zlepšení kvality života obyvatel, čímž se tato práce bude primárně zabírat.

Městská část Dukla byla vybrána hlavně díky jejímu nejvíce pestrému charakteru z částí města Pardubice, hojnou nabídkou občanského vyžití a také pro její velké možnosti rozvoje, a to hlavně ve sportovním a kulturním odvětví.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zmapování demografických, ekonomických a kulturně-sportovních ukazatelů městského obvodu V – konkrétně městské části Dukla Pardubice v letech 2010-2019. Práce se zaměřuje na demografický vývoj městského obvodu, na jeho rozpočet a hospodaření ve vybraném horizontu let (2010-2019), soustředí se na plánované a realizované investice, přednostně na investice kulturně-sportovního charakteru, čímž se městský obvod, konkrétně část Dukla vyznačuje. Na základě dotazníkového šetření byla zjištěna spokojenost kvality života dukelských obyvatel, stanovena doporučení pro zlepšení kvality a životních podmínek a navrženy možné perspektivy městské části.

2.2 Metodika

Teoretická část je sepsána na základě rešerše literárních zdrojů a načerpaných znalostí z oblasti veřejné správy, regionálního rozvoje a územního plánování. Stěžejní data pro analýzu vývoje městské části jsou čerpány z databází Českého statistického úřadu, z portálu Ministerstva financí České republiky či z dostupných informací Městského obvodu V. Doplnující informace a data k praktické části byly konzultovány formou řízeného rozhovoru přímo se starostou Městského obvodu V, panem Jiřím Rejdou a dalšími kompetentními osobami.

2.2.1 Analýza časových řad

Časové řady aneb posloupnost hodnot sledovaného ekonomického ukazatele, který je uspořádán v čase, zde v zastoupení vysvětlující proměnné vystupuje čas. Na základě tohoto přístupu k popisu dynamiky vývoje určitého statistického jevu, se na základě znalosti předešlého chování dá předpokládat i budoucí vývoj. Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných dat, která jsou uspořádána směrem od minulosti do přítomnosti. S tímto chronologickým uspořádáním dat pracuje nejedna věda, a to ať už biologie, fyzika, ekonomie, ale i oblast zdravotnictví, stavebnictví a další...

Jedním z hlavních úkolů metody časových řad je pomocí zjednodušujících charakteristik pochopit minulost toho, co nás každý den obklopuje a předpovědět to, co nás nejspíše čeká (Hindls, 2007).

2.2.2 Elementární charakteristiky časových řad

Základním úkolem při analýze časových řad je docílit rychlé, orientační a přehledné představy o charakteru procesu/vývoje, který tato řada demonstruje. Mezi základní metody tedy proto nejčastěji patří vizuální analýza chování ukazatele, který je představován grafy s doprovodnými popisky. Právě pomocí tohoto rozboru grafického znázornění lze rozpoznat například dlouhodobou tendenci v průběhu řady či periodicky opakující se vývojové změny a podobně. K elementárním charakteristikám patří difference různého řádu, tempa a průměrná tempa růstu, průměry hodnot časové řady a jiné (Hindls, 2007).

2.2.3 Trend časové řady

Trendem časové řady se rozumí hlavní tendence vývoje hodnot z dlouhodobého hlediska, který je analyzován v čase. Trend má tři typy, a to trend rostoucí, kdy se křivka zvyšuje, trend klesající, kde naopak klesá, anebo trend konstantní, tedy „stálý“, kde hodnoty ve sledovaném horizontu kolísají takzvaně v neměnné úrovni. Nejčastějším typem trendové funkce je trend lineární. Lineární trend je nejvíce používaný typ trendové funkce, a to díky jeho významu, který spočívá jednak v tom, že jej můžeme použít vždy, když chceme alespoň zhruba stanovit základní směr vývoje zkoumané časové řady, a jednak v tom, že v daném omezeném časovém horizontu může sloužit jako vhodné přiblížení/odhad jiných trendových funkcí (Hindls, 2007).

3 Teoretická část

3.1 Regionalizace

Regionalizací se rozumí činnosti, směřující k vymezení jednotlivých regionů. Jedná se o zpracování dat a informací o rozmístění předmětů a jevů na zemském povrchu. Prioritním úkolem regionalizace je určit neboli stanovit příznačné rysy, procesy, způsob vývoje a vazby tak, aby byly vyznačeny charakteristické znaky regionu (Kadeřábková, Mates a Wokoun, 1998).

Autor Ivanička (1971) uvádí čtyři metody vymezení regionů, a to:

1. metoda generalizace textu,
2. kartografická metoda,
3. metoda analýzy vzdáleností v n-rozměrném prostoru,
4. metoda vymezení nodálních regionů.

V knize Periferie, kraje, hodnoty Prudký (2016, s. 43-44) popisuje metody vymezení regionů následovně:

1. Metoda generalizace textu

- Jedná se o nejstarší metodu, kde jde o uspořádání prvků a faktů v průběhu generalizace. Generalizací charakteristik se vybírají podstatné prvky, fakta a vztahy, upouští se od netypických a méně významných.
- Vymezují se celky, které jsou vnitřně co možná nejvíce homogenní a navzájem maximálně odlišné jeden od druhého.

2. Kartografická metoda

- Analýza odvětví se znázorní na jednodvůvkové mapě a na druhé mapě se znázorní průmysl a sídla. Poté se symboly obou map přenesou na jednu mapu a legenda se sjednotí.

3. Metoda analýzy vzdáleností v n-rozměrném prostoru

- Vyžaduje využití výpočetní techniky. Základní problém zde spočívá v tom, aby při daném počtu n-menších areálů s jistým počtem faktorů – m bylo

možné seskupit tyto areály do menšího počtu regionů, které by se vyznačovaly maximální vnitřní homogenitou z hlediska studovaného komplexu faktorů.

4. Metoda vymezení nodální regionů

- Podstatou této metody je zkoumání přitažlivosti areálů k určitému nodálnímu centru, resp. k více centrům a jejich vzájemné vazby.
- Nejčastěji se zkoumá souhrn různých vztahů okolí k centrům, jako např. dojíždka do zaměstnání a škol, spád za občanskou vybaveností, vývoz produktů, administrativně-správní vazby střediska s jeho zázemím apod.
- Nejčastěji se tyto vztahy zpracovávají popisem, kartograficky a numericky (Prudký et al., 2016, s. 43-44).

3.1.1 Region

Region neboli rajón, část území s vyznačenými hranicemi nemá ustálenou definici pojmu. Všeobecně lze říct, že se pojmem „region“ rozumí komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry, o kterém lze mluvit, jako o rozdělení zemského povrchu na konkrétní části. Jedná se o územní celek, který je pomocí jednoho či více znaků (kritérií) vyčlenitelný z širšího území.

Dále lze region vymežit jako *„část geografické sféry a možnosti pro něj použít termín prostorová jednotka. Prostorová diferenciacie může být v zásadě určena na přírodním, politickém (administrativním), ekonomickém, sociálním či kulturním základě, případně může výše jmenované faktory kombinovat“* (Prudký et al., 2016).

3.1.2 Homogenní region

Homogenní region bývá vymezen na základě kritérií stejnorodosti (homogenity).

Homogenní region se vyznačuje maximální vnitřní homogenitou a maximální vnější heterogenitou. Jde o nalezení shody – regiony se shodně pahorkatinným reliéfem, regiony s převahou pěstování kukuřice či brambor, přibližně stejně hustě osídlené regiony, regiony se stejnými hospodářskými charakteristikami. Homogenita není absolutní – vždy se projevují určité odchylky. Homogenní regiony jsou častější ve fyzické geografii

(klimatické, biogeografické regiony) než v geografii socioekonomické (zde např. zemědělské regiony).

Hranice homogenních regiony probíhají tam, kde jsou charakteristické rysy jader sousedních regionů nejméně výrazné a navzájem se spojují (Kadeřábková et al., 1998).

3.1.3 Nehomogenní region

Nehomogenní region (heterogenní, nodální, spádový, uzlový, funkční). Tyto regiony jsou jednotné ve vztahu jejich vnitřní struktury nebo organizace. Sestávají z nodálního centra (uzlu, jádra, nodálního střediska) nebo i z několika nodálních center a zázemí (periferie), které je na uzly vázáno drahami a toky. Nehomogenní region je vymezen na základě na sebe vzájemně působících prostorových prvků a určení postavení těchto prvků v hierarchické stupnici. Kritériem pro spojení prvků do jednoho regionu je intenzita jejich vzájemného působení a síla vazeb mezi nimi, především mezi nodálním centrem a jeho zázemím. Příkladem nodálních regionů jsou spádové regiony, vymezené oblastmi, ze kterých lidé jezdí nakupovat do určité oblasti – jádra = nodusu = centra. Hranice nodálního regionu tvoří oblasti, ve kterých se stanoví hranice mezi gravitačním působením sousedních center. Pro vymezení spádových oblastí jsou používány gravitační modely (Kadeřábková et al., 1998).

3.2 Regionální rozvoj

Regionálním rozvojem rozumíme komplexní proces, který probíhá uvnitř regionu a který se týká pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních, územních a dalších proměn regionu. Jedná se tedy o soubor změn probíhajících v regionu, které vedou k jeho lepším parametrům (Metodický podpora regionálního rozvoje, 2009).

Stěžejním orgánem regionálního rozvoje je Ministerstvo pro místní rozvoj, jenž vypracovává a uvádí do praxe dlouhodobé dokumenty a strategie a poskytuje pomoc regionům prostřednictvím podpůrných programů. Jeden z hlavních, a nyní aktuálních dokumentů vypracovaný Ministerstvem pro místní rozvoj, je Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+. Jedná se o národní strategický dokument v oblasti regionálního rozvoje na období sedmi let, tedy do roku 2027. Strategie je označována za

nástroj realizace, tedy uplatňování regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2021).

3.2.1 Nástroje regionálního rozvoje

Nástroje rozvoje můžeme v obecné rovině označit jako pomůcky k výkonu, podpoře nějaké činnosti. V kontextu regionálního rozvoje lze označení nástroj vymežit jako obecný pojem pro všechny prostředky, které napomáhají k dosažení rozvojových cílů daného území. Nástroje regionálního rozvoje jsou členěny následovně:

1. Administrativní nástroje
 - a. legislativa,
 - b. závazné procedury,
 - c. postupy,
 - d. organizační normy.

2. Koncepční nástroje
 - a. strategie,
 - b. programy,
 - c. plány,
 - d. politické deklarace,
 - e. územně-plánovací dokumentace,
 - f. pozemkové úpravy.

3. Institucionální nástroje
 - a. instituce,
 - b. spolupráce,
 - c. regionální management.

4. Věcné nástroje
 - a. infrastruktura,
 - b. poskytnutí prostor, služeb,
 - c. poradenství.

5. Sociálně-psychologické nástroje

- a. vzdělání,
- b. komunikace,
- c. motivace.

6. Finanční nástroje

- a. finanční podpory,
- b. granty,
- c. dotace.

3.2.2 Regionální politika

Vznik regionální politiky se datuje již od 30. let 20. století až do současnosti, neboť tato disciplína se neustále rozvíjí a zatím nemá specifickou definici na obsahové vymezení tohoto pojmu. Velká Británie se považuje za kolébku regionální politiky, která tam vznikla v souvislosti s hospodářskou krizí, konkrétně na základě prohlubování ekonomických problémů jednotlivých regionů. Cílem regionální politiky téže doby bylo prioritně zmírnit či zcela odstranit meziregionální disparity a pomoci postiženým regionům, a to i pomocí „Zákona o speciálních územích“, který byl přijat v roce 1934. Motivy pro vznik regionální politiky byly například ekonomické, kde v tomto ohledu byl kladen důraz na plné využití všech výrobních faktorů, dále ekologické, které se týkaly především životního prostředí a v neposlední řadě motivy sociální, kde byl kladen důraz především na plnou zaměstnanost, spravedlivé rozdělení příjmů či úvaha o obecném blahu. Je vhodné zmínit i motivy politického rázu, které ale byly spíše ve prospěch politických stran v předvolebním období (Wokoun et al., 2011).

Regionální politiku lze charakterizovat jako „*součást státní politiky, ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části*“ (Goodall, 1987).

Kupříkladu Strategie regionálního rozvoje České republiky na období 2014-2020 vymezuje regionální politiku jako: „*soubor intervencí, které ovlivňují rozložení*

ekonomických aktivit v území, k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy v sociálním rozvoji“. Je tedy vidno, že definic regionální politiky je více, avšak si jsou víceméně velmi podobné. Definice regionální politiky pro tuto diplomovou práci je tedy následující: „Regionální politika je soubor opatření a nástrojů, které vedou ke zmírnění či úplnému odstranění meziregionálních disparit a napomáhají ke zlepšení všech aspektů v daném regionu“.

3.2.3 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky se člení do dvou hlavních skupin, a to na makroekonomické nástroje a mikroekonomické nástroje. Nástrojem se obecně rozumí soubor metod a pomůcek, které vedou k žádoucímu cíli.

1. Makroekonomické nástroje

Mezi makroekonomické nástroje spadá fiskální politika, monetární politika a protekcionismus. Jedná se o nástroje, které jsou určeny pro řešení regionálních problémů, ale nutno podotknout, že jsou velmi omezeny ostatními národohospodářskými cíli, kupříkladu udržení inflace na žádoucí úrovni, vyrovnaná platební bilance či realizace cílů průmyslové a agrární politiky (Wokoun et al., 2011).

1) Fiskální politika

- Jedná se o nástroj regionální politiky, který má na starosti vláda. Skrze státní rozpočet dochází k přerozdělování peněz mezi regiony. Systém je zde založen na takovém principu, že více příjmové regiony přispívají do státního rozpočtu nadprůměrně, kde oproti tomu regiony s nižšími příjmy přispívají méně a jsou více podporované v oblasti nezaměstnanosti, rekvalifikačních oblastí a dalších.
- Mezi cíle fiskální politiky se řadí především udržení ekonomického růstu a vysoké zaměstnanosti, napomáhání zachování cenové stability nebo utlumení výkyvů hospodářského cyklu (Kadeřábková et al., 1998).

2) Monetární politika

- Tento nástroj je v rámci regionálního rozvoje používán prostřednictvím ovlivňování podmínek poskytování úvěrů. Hlavní činností monetární politiky je ovlivňování/regulace množství peněz v dané ekonomice. Regionalizace monetární politiky se může provádět prostřednictvím ulehčení přístupu k úvěrům ve vybraných znevýhodněných regionech.
- Cílem monetární politiky je udržení cenové hladiny, zabezpečení vyrovnanosti platební bilance, dosažení plánovaného ekonomického růstu či udržení únosné míry nezaměstnanosti (Finance.cz, 2017).

3) Protekcionismus

- Protekcionismus, tedy státní ovlivňování dovozů skrze dovozní limity, kvóty a cla. Cílem je uvalit dovozní limity a cla na produkty, jejichž výroba je prostorově koncentrována v upadajících regionech a orientovat poptávku na produkci domácí (Kadeřábková et al., 1998).

2. Mikroekonomické nástroje

Prioritním úkolem mikroekonomických nástrojů je ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci. Dle toho, na který ekonomický subjekt se nástroje specializují, je lze rozdělit do dvou základních skupin, a to na nástroje ovlivňující prostorový pohyb pracovních sil, tedy **nástroj realokace pracovních sil** a na nástroje působící na prostorový pohyb kapitálu, tedy **nástroj realokace kapitálu**. Nástrojem realokace pracovních sil se rozumí napomáhání problematice migrace a stabilizace na určitém území. Laicky jde tedy o spravedlivé rozprostření pracovních sil po regionech, a to dopomocí například příspěvkem na bydlení, úhradou nákladů na stěhování a podobně. Oproti tomu nástrojem realokace kapitálu se rozumí ovlivňování tvorby nových pracovních příležitostí v regionu, čehož lze dosáhnout prostřednictvím tamních firem či přilákání nových (Kadeřábková et al., 1998).

Oproti tomu Potůček (2005) nástroje regionální politiky přímo neklasifikuje, avšak jako nejdůležitější nástroje regionální politiky v souvislosti s její realizací uvádí:

- 1) nástroje strategického řízení,
- 2) politické deklarace,
- 3) právní a organizační normy, jejich tvorba a aplikace,
- 4) fiskální nástroje,
- 5) organizování, koordinace, řízení realizace,
- 6) výchova a indoktrinace.

Dále autorský tým Cogan, Wokoun, Mates a kolegové (2006) v publikaci Management regionální politiky a reforma veřejné správy, na základě zkoumání uplatňovaných klasifikací nástrojů regionální politiky nově navrhli následující strukturu nástrojů:

- 1) Nástroje nefinanční
 - a. administrativní nástroje,
 - b. institucionální nástroje,
 - c. věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace).
- 2) Nástroje finanční
 - a. neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty),
 - b. kapitálové podílnictví,
 - c. daňová zvýhodnění (slevy na daních),
 - d. rozpočtová zvýhodnění (dotace).

3.3 Veřejná správa

Veřejná správa, stejně jako regionální politika či zmíněný pojem region, nemá obecně platnou definici. Nelze tedy jednoznačně charakterizovat pojem „Veřejná správa“ jednou větou. V rámci této diplomové práce je vhodné spojení dvou oblastí, dvou věd pro definici tohoto okruhu, a to vědu právní a vědu politickou. Veřejnou správu lze popsat z několika hledisek, například že se jedná o činnost, která sleduje veřejné nebo jiné obecné cíle a je realizována v prospěch veřejnosti neboli ve veřejném zájmu. Jiným specifickým znakem může být například fakt, že má výkonný charakter, může být činností s autoritativní (mocenskou) povahou i činností organizační, z toho se poté usuzuje rozdělení správy na

vrchnostenskou a nevrchnostenskou. Jedná se o ústřední pojem správního práva (Valeš, 2006).

Jednu z definic nabízí i Krajský soud v Hradci Králové, který uvádí, že se jedná o „...*takový zájem, jehož nositelem je společnost. Takovým zájmem je zcela nepochybně i zájem na zabezpečení optimálního rozvoje života společnosti, zabezpečení součinnosti všech subjektů a činností v území s cílem dosáhnout jeho trvale udržitelného rozvoje*“ (Rozsudek Krajského soudu v HK, 2000).

3.3.1 Orgány veřejné správy

Orgány veřejné správy jsou zřizovány zákonem nebo přímo Ústavou. Mají rozlišná označení, například správní orgán, státní orgán, správní úřad či orgány státní správy. Orgány veřejné správy mají pověření vykonávat stanovenou pravomoc a působnost veřejné správy. Pravomocí veřejné správy se rozumí prostředky orgánů veřejné správy pro výkon své působnosti, zatímco působností se rozumí okruh oblastí, které je ze zákona orgán oprávněn řešit. Veřejnou správu tedy vykonávají orgány státu (vláda či ministerstva...) a orgány územní samosprávy (obce, kraje...). Základním členěním veřejné správy se rozumí státní správa a samospráva.

3.3.2 Státní správa

Jedná se o jednu z forem činnosti státu, jejímž posláním je realizace výkonné moci státu. Státní správu tedy zajišťuje stát, který ji vykonává buď přímo, prostřednictvím svých orgánů a úřadů nebo nepřímo, kdy ji vykonává prostřednictvím jiných zástupců, a to orgány obce či krajů. Mezi orgány vykonávající státní správu na území České republiky spadají Ústřední orgány státní správy (ministerstva, Český statistický úřad, úřad pro ochranu hospodářské soutěže...), Územně specializované orgány (Okresní ředitelství policie, finanční úřady a ředitelství...), Orgány zájmové samosprávy (lékařská komora, hospodářské komory...) a Územní orgány veřejné správy s všeobecnou působností (kraje, obce...) (Tomancová et al., 2009).

3.3.3 Samospráva

Samospráva demonstruje takovou oblast veřejné správy, která je ze zákona udělena subjektům, kterých se bezprostředně týká, tedy obcím, krajům, společenstvům. Jedná se o druh veřejné správy, která je realizována jiným subjektem, než je stát. Obyvatelé konkrétního území si spravují své záležitosti samostatně, rozhodnutí provádějí prostřednictvím volených orgánů, v rozsahu vymezeném Ústavou a zákony. Ústava dělí samosprávu na dva typy, a to na vyšší územní samosprávné celky, kterými jsou kraje a na základní územní samosprávné celky, jenž představují obce. Do základních znaků územně samosprávných celků řadíme jednoznačně území, občany, majetek a hospodaření s majetkem, výkon samostatné působnosti a kontrolu výkonu samosprávy (Tomancová et al., 2009).

3.3.4 Struktura veřejné správy na území ČR

Nynější systém uspořádání veřejné správy v České republice vznikl od revoluce v listopadu v roce 1989 a prošel celkem třemi významnými etapami. První etapou vývoje systému uspořádání veřejné správy byla transformace systému komunistické moci v demokratický systém veřejné správy, následovala reforma veřejné správy, tedy zavedení regionálního článku veřejné správy, obcí třetího typu a zrušení okresních úřadů.

Třetí a poslední významnou etapou vývoje uspořádání veřejné správy na území České republiky, byl vstup země do Evropské unie. Z územního hlediska lze pak veřejnou správu rozdělit na pět úrovní:

1. nadnárodní úroveň,
2. národní úroveň,
3. regionální úroveň,
4. meziregionální (okresní) úroveň,
5. místní úroveň.

Od vstupu ČR do Evropské unie 1. května 2004 tak vykonává veřejnou správu (přímo či nepřímo) orgány Evropské unie, čímž je například Evropská komise a její generální ředitelství, evropský statistický úřad EUROSTAT a mnoho dalších). Dalším orgánem pro výkon veřejné správy je například vláda, jako nejvyšší orgán státní správy, všechna

ministerstva, Úřad pro hospodářskou soutěž, Český statistický úřad a další. InSTITUTE jako je kupříkladu Nejvyšší kontrolní úřad, Česká národní banka či úřad Veřejného ochránce práv sice nelze jednoznačně zařadit do orgánů veřejné správy, avšak svou činností k ní mají velmi blízko a doplňují ji (Valeš, 2006).

3.4 Obec

Obec v nejzákladnějším pojetí se dá vysvětlit jako místo, kde se lidé shlukují, shromažďují a vytvářejí kolektivy. Místo, kde vzniká určitá komunita se společným cílem, a to žít v dané obci dobře, na kvalitní životní úrovni, v bezpečí a soudržnosti obyvatel a v neposlední řadě s vizí hospodářské a ekonomické udržitelnosti. Municipality je představením společenské koncentrace, která byla pro tyto účely vytvořena. Jedná se o určité citové pouto jedince k místu, v němž žije. Pojem obec v této diplomové práci je prioritně brán ve smyslu základní územní jednotky osídlení, který je výsledkem socializačního procesu lidského žití v čase a prostoru. Postavení obce v českém politickém systému je sepsáno a upravováno Ústavou ČR, zákony i normami mezinárodního práva.

Podrobnější charakteristika obce může popisovat obec jako veřejnoprávní územní korporaci, jež při uplatňování svých pravomocí podléhá povaze veřejného úřadu. Obec, jak již bylo zmíněno, tvoří obyvatelstvo, které společně užívá vymezené katastrální území a které má v ústavě zapuštěné právo na samosprávu. Mezi hlavní znaky obce spadá územní základ obce, čímž se tedy myslí vlastní území, obyvatelé obce, s nimiž se spojují určitá subjektivní práva. Občanem obce může být fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má v obci trvalý pobyt. Dále znaky obce doplňuje samostatné spravování svých záležitostí neboli samostatná působnost, vystupování v právních vztazích svým jménem, takzvaný právní základ obce, péče o všestranný rozvoj území, což je jedním z bodů plnění udržitelného rozvoje daného území, které doplňuje rozumné hospodaření podle vlastního rozpočtu (Kadeřábková et al., 2012).

3.4.1 Orgány obce

Jako samostatná územní jednotka má obec své volené orgány, jejichž úkolem je samostatně spravovat obec, vykonávat státní správu, a to v rozsahu, který je stanoven zákonem. Orgány obce jsou volené, což se týká zastupitelstva, výkonné, týkající se rady obce, starosta a obecního úřadu, poradní a kontrolní, kam spadají výbory finanční a kontrolní a komise. V čele obce stojí starosta, který ji zastupuje navenek a je statutárním orgánem obce. Starostu volí zastupitelstvo obce, které je hlavním orgánem v oblasti samosprávy. Nedílnou součástí orgánů obce je Rada obce, která zastupuje výkonný orgán v oblasti samostatné působnosti a za své činy je zodpovědná právě zastupitelstvu obce. Výkonným orgánem je také úřad obecní, v jehož čele stojí starosta, co pod sebou řídí tajemníka a všechny zaměstnance obce spadající do tohoto úřadu (Tomancová et al., 2009).

3.4.2 Statutární město

Statutární města současné doby, jsou města, která mají oprávnění se vnitřně územně členit. V dnešní době do statutárních měst spadá například Kladno, Plzeň, Karlovy Vary, Liberec, Brno, Ostrava, Praha a mnoho dalších. Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Mezi další orgány statutárního města se dále řadí například rada města, primátor, magistrát a zvláštní městské orgány. Statutární město, které v této práci bude hrát významnou roli, jsou Pardubice, kde se nachází právě řešená městská část Dukla. Území statutárních měst lze členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

3.5 Městský obvod, městská část

Městský obvod či městská část tvoří souvislé území. Území, které se skládá z katastrálních území nebo jejich částí (územně technických jednotek). Území městské části či obvodu, jsou skladebná do příslušného statutárního města, v této práci konkrétně do statutárního města Pardubice. Editorem lokalizačních údajů městského obvodu či části je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřičský a katastrální (Český statistický úřad, 2016).

Každá městská část, či městský obvod je jiný, jejich postavení, funkce a kompetence vždy vyplývají ze statutu daného města. Městské obvody, či části plní funkci samosprávných

celků, avšak nemají právní subjektivitu, a tak jednají jménem statutárního města. Městská část, která je součástí statutárního města, je spravována zastupitelstvem městské části. Dalšími orgány městské části jsou rada městské části, starosta, úřad městské části či zvláštní orgány městské části, ale o tom více až v následující kapitole. Pro upřesnění označení „městská část/městský obvod“, jejichž volba označení je vždy na daném statutárním městě, se v této diplomové práci pracuje s oběma názvy, jelikož je zde řešen kompletní Městský obvod V Pardubice, kam spadá mimo jiné i městská část Dukla.

3.5.1 Rozvoj městského obvodu

Rozvojem městského obvodu se rozumí komplexní rozvojový proces, nikoli jen ekonomický, územní, sociální či jiný. Rozvojem se v daném území dosahuje vyvážených a udržitelných podmínek a stavu území městského obvodu (Bernard, 2011).

Jedná se o dlouhodobý proces, který musí být pojímán koncepčně a promyšleně. Hlavními znaky, ovlivňující rozvoj městského obvodu, jsou ekonomické dispozice, jako je majetek a rozpočet městského obvodu, lidské zdroje, kam spadají volení představitelé a pracovníci městského obvodu, místní občané a podnikatelé a neposledním znakem je vize rozvoje, která vyjadřuje kýžený budoucí stav. Tyto znaky lze v průběhu času vcelku snadno ovlivnit. Mezi prvky, které ovlivnit nelze, patří lokalita a dostupnost městského obvodu, přírodní prostředí, technická a dopravní vybavenost (Holeček, 2009).

3.5.2 Organizační struktura městského obvodu

Jak již bylo výše zmíněno, organizační struktura městského obvodu se skládá ze:

- zastupitelstva městského obvodu,
- výboru zastupitelstva městského obvodu,
- rady městského obvodu,
- komise rady městského obvodu,
- starosty,
- úřadu městského obvodu.

Nejvyšším orgánem, který rozhoduje o všech zásadních otázkách působení městské části je zastupitelstvo městské části, které je tvořeno několika zástupci různých politických stran a je voleno na čtyřleté období. Kontrolními a iniciativními orgány městské části jsou

výbory zastupitelstva. Oproti tomu výkonným orgánem v samostatné působnosti, který rozhoduje o věcech, jež nebyly svěřeny zastupitelstvu, je rada městské části, která je pětičlenná. Radu tvoří starosta, místopředseda a tři další členové, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. Komise rady městské části je orgánem iniciativním a poradním orgánem rady. Zastupitel městské části navenek je starosta, jedná svým jménem, řídí jednotlivá jednání a je v čele úřadu celého městského obvodu. A neméně důležitým orgánem je úřad městského obvodu, který připravuje podklady pro rozhodování ostatních orgánů, zajišťuje jejich realizaci, poskytuje orgánům a jednotlivým členům potřebné služby a zajišťuje výkon státní správy.

3.5.3 Rozpočet městského obvodu

V rámci soustavy veřejných rozpočtů, jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány rozpočty městských obvodů, obcí či krajů, jako takzvané „územní rozpočty“. Rozpočty samosprávných územních celků jsou definovány, jako decentralizované peněžní fondy, do nichž spadají jednak příjmy, které územní seskupení získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě a také příjmy, které si územní samospráva generuje vlastní činností. Územní rozpočet je tvořen, rozdělován a používán, stejně jako další, ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (viz daně) způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty. Rozpočet jako takový, lze chápat jako nástroj pro zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje městského obvodu (Provazníková, 2011).

3.5.4 Struktura územního rozpočtu

Rozpočty se zpravidla sestavují ve dvojím průřezu, a to na běžný a kapitálový rozpočet. Rozdíl mezi běžným hospodařením od hospodaření investičního neboli dlouhodobého je v tom, že umožňuje přehledně vyhodnocovat, na co jsou daňové i nedaňové příjmy používány.

1) Běžný rozpočet

Jedná se o bilanci běžných výdajů, ze kterých se většina rok, co rok opakuje. Jedná se o položky, které se vztahují k danému rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se

financují neinvestiční neboli provozní potřeby skrze běžných (neinvestičních) výdajů. V následující tabulce jsou zobrazeny složky příjmů a výdajů místního rozpočtu.

Tabulka 1: Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
1) Daňové	<ul style="list-style-type: none"> všeobecné veřejné služby (veřejná správa...)
<ul style="list-style-type: none"> svěřené daně 	<ul style="list-style-type: none"> veřejný pořádek (hasiči, policie...)
<ul style="list-style-type: none"> sdílené daně 	<ul style="list-style-type: none"> vzdělání
<ul style="list-style-type: none"> místní a regionální daně 	<ul style="list-style-type: none"> péče o zdraví
<ul style="list-style-type: none"> správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> bydlení
2) Nedaňové	<ul style="list-style-type: none"> komunální služby
<ul style="list-style-type: none"> uživatelské poplatky za služby 	<ul style="list-style-type: none"> na podnikání
<ul style="list-style-type: none"> příjmy z pronájmu majetku 	<ul style="list-style-type: none"> ostatní běžné výdaje (pokuty...)
<ul style="list-style-type: none"> příjmy od vlastních neziskových organizací 	<ul style="list-style-type: none"> placené úroky
<ul style="list-style-type: none"> zisk z podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> ostatní 	
3) Přijaté transfery	
<ul style="list-style-type: none"> běžné dotace ze státního rozpočtu 	
<ul style="list-style-type: none"> běžné dotace ze státních fondů 	
<ul style="list-style-type: none"> od územních rozpočtů 	
<ul style="list-style-type: none"> ostatní běžné příjmy (dary, sankce...) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: Místní finance (vlastní zpracování)

2) Kapitálový rozpočet

Jedná se o vyrovnaný rozpočet, tedy jestliže se jeho výdaje rovnají příjmům, znamená to, že je deficitní, jsou-li kapitálové výdaje vyšší než příjmy a jsou-li

kapitálové výdaje menší než kapitálové příjmy, je přebytkový. Kapitálový rozpočet má sloužit ke kumulaci zdrojů na získávání dlouhodobých aktiv, jelikož výdaje na investiční projekty jsou vcelku velké (Provazníková, 2011).

Následující tabulka zobrazuje schéma kapitálového rozpočtu.

Tabulka 2: Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
• z prodeje majetku	- na investice
• kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
• příjmy z půjček apod...	- kapitálové dotace jiným rozpočtům
• příjmy z emise vlastních obligací	- na nákup obligací, akcií
• přebytek běžného rozpočtu	- splátky dříve přijatých půjček
• dary na investice	- krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Místní finance (vlastní zpracování)

3.5.5 Rozpočtový proces

Rozpočtovým procesem se rozumí souhrn činností, které jsou potřebné, nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. Na území České republiky se rozpočet sestavuje na jeden kalendářní rok.

Sestavení rozpočtu se skládá z jednotlivých fází, a to:

- a) analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- b) sestavení návrhu rozpočtu,
- c) projednávání a schválení,
- d) kontrola plnění rozpočtu,
- e) přehled o skutečném plnění rozpočtu neboli závěrečný účet,
- f) následná kontrola,
- g) aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

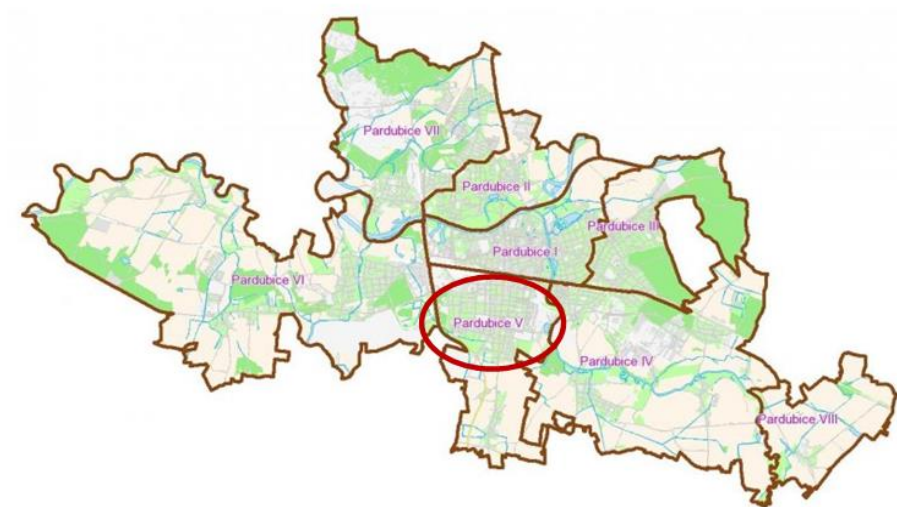
Jednotlivé fáze provádí kompetentní orgán územní samosprávy. Pokud se jedná o návrh a tvorbu rozpočtu, je v kompetenci výkonného orgánu, většinou finanční odbor. Sestavený návrh rozpočtu se dále projednává, dle místních podmínek, ve finančním výboru a v radě městského obvodu, je tedy projednáván výkonnými orgány. Celkový rozpočet schvaluje zastupitelstvo, které má výhradní pravomoci. Kontrolu nad plněním rozpočtu provádí opět výkonné orgány, tedy již zmíněný finanční odbor a rada, dále přihlíží zastupitelstvo. A v neposlední řadě je nutné zpracování závěrečného účtu, což má na starosti finanční odbor, rada a zastupitelstvo. Rozpočet musí být pravdivý a úplný (MVCR, 2020).

4 Praktická část

4.1 Městský obvod Pardubice V

Městský obvod Pardubice V začal působit jako samosprávný celek s volenými orgány dne 02. 11. 2002. Činnost orgánů městského obvodu V, jeho povinnosti a kompetence se řídí příslušnými zákony a Statutem města, schváleným Zastupitelstvem města Pardubice. Městský obvod Pardubice V je obvodem, který je z hlediska charakteru zástavby nejpestřejším obvodem města. Je tvořen dvěma částmi, postavenými v architektuře socialistického realismu, dále vilkovou zástavbou, oblastí činžovních domů převážně z první poloviny minulého století a masivnější výstavbou bytových domů, objektů charakteru občanské vybavenosti i objekty podnikatelského charakteru a sídel firem zhruba od poloviny prvního desetiletí 21. století (Pardubice.eu, 2019).

Na přiloženém obrázku je vyobrazena mapa města Pardubice a její rozdělení na jednotlivé městské obvody. Řešený městský obvod V, je zvýrazněn červeným ohraničením.

Obrázek 1: Mapa městských obvodů města Pardubice

Zdroj: https://www.pardubice.eu/runtime/cache/images/lightbox/mapa_obvodu_2.jpg

4.2 Charakteristika městské části Dukla

Pardubická městská část Dukla, která je řešenou oblastí této práce, jejíž vizí je harmonicky se rozvíjející se místo pro bydlení, s kvalitní životní úrovní obyvatel, s uspokojivou demografickou strukturou, úrovní vzdělání a vyřešenou dopravou, kde obyvatelé naleznou příjemné a čisté životní prostředí, kvalitní veřejné prostory, kulturní a společenské vyžití i další občanskou vybavenost, stejně jako příležitosti pro ekonomické aktivity. Jedná se o městskou část, která se od ostatních částí města Pardubice vyznačuje především výbornou a klidnou lokací, zajímavou historií a v neposlední řadě nabídkou kvalitních kulturně-sportovních akcí. Městská část Dukla se nachází v jihozápadní části města, v pátém městském obvodu města Pardubice a její rozloha představuje necelá 2,5 % města, konkrétně 188 ha. Hranice zóny tvoří železniční koridor, silnice první třídy a ulice. Počet obyvatel ve vymezené části činí (k 1. 1. 2020) 15 138 lidí. Podrobnější vývoj počtu obyvatel městské části, je v práci rozebrán v další kapitole.

Dukla zahrnuje veškeré občanské vybavení (obytné domy, školství, kulturní domy, zdravotnictví, sociální péči, ubytování, stravování, maloobchod a tak dále...), a to konkrétně na Zeleném Předměstí města Pardubice. Dukla je známá díky své bohaté historii, a to konkrétně stavbou největší polní nemocnice ve střední Evropě, jejíž kapacita se pyšnila deseti tisíci lůžky, to vše na začátku dvacátého století (Pardubice.eu, 2020).

4.2.1 Historie

Dukla, též známá, jako první poválečné sídliště na území města Pardubice. Výstavba Dukly byla zahájena po ukončení druhé světové války, a to v roce 1947. Sídlíště bylo postaveno na dřívějším nouzovém místě, takzvaném „karanténa“, které zde bylo založeno po první světové válce z barákové Vojenské záložní nemocnice a sloužilo až do zmíněného roku 1947. Dukla tak byla známá především díky největší polní nemocnici ve střední Evropě. Ve své době byly na sídlišti poskytovány nouzové byty pro jednotlivce i rodiny, jejichž příbytky byly zničeny nálety a bombardováním. Byty zde našli ale i občané, kteří se do Pardubic stěhovali za prací, tím tak postupně vznikala celá městská část a hojně se rozvíjelo celé Zelené Předměstí, na kterém se Dukla nachází. Dukla od roku 1955 skýtá dvě základní školy, které fungují a prosperují dodnes, a to konkrétně Základní školu Josefa Resslera a Základní školu Staňkova. V témže roce, tedy 1955, bylo vystaveno náměstí Dukelských hrdinů, které patří k největším ve městě a bylo pojmenováno při svém vzniku

na počest hrdinů bojujících ve druhé světové válce. V roce 2000 byl na náměstí umístěn pomník prvního českého letce inženýra Jana Kašpara (Parpedie, Dukla, 2020).

Obrázek 2: Vojenská karanténní nemocnice za dob 1. sv. války

Obrázek 3: Dukelské náměstí při svém vzniku (r. 1955)

4.2.2 Doprava

Doprava nejen v řešené městské části, ale i v celém městě, je právem označována za jednu z nejkritičtějších oblastí. Ulice jsou povětšinu času zaplněné, lidé preferují osobní automobil před městskou hromadnou dopravou, tím doprava ve městě i v městské části V vážne. Skrz Duklu vede nejen hlavní dopravní tah na Chrudim či Hradec Králové, ale také na Kolín a hlavní město Prahu. Jedním z důležitých, avšak ještě stále neuskutečněných projektů, který by velmi ulehčil dopravu obyvatelům Dukly, je vybudování lávky Dukla – hlavní vlakové nádraží. Tento projekt je zde slibován již z doby poválečné, avšak až v současnosti je v přípravné fázi. Jak již bylo výše zmíněno, velkým problémem města a městské části je především dopravní prostupnost. Klíčovým záměrem

je tedy v současné době vybudovat dostatek všudypřítomných zastávek a dopravního informačního centra, které zajistí optimalizaci dopravy a poskytne aktuální dopravní informace. V městské části Dukla se aktivně vyskytuje městská hromadná doprava, a to ať už autobusová, či trolejbusová. Ze zastávky Dukla točna vyjíždí autobus číslo 5, který Duklu skrze centrum města spojuje s městským obvodem III, kam spadá část Dubina, Dražka, Hůrka, Studánka či Slovany. Z náměstí Dukelských hrdinů odjíždí spoj číslo 6, který vede přes krematorium, oblast Karla IV., skrze město až na vlakové a autobusové hlavní nádraží a končí v oblasti Polabin. Roli zde hraje i spoj s číslem 7, který sice nejezdí tak často, jako předchozí zmíněné autobusy, ale za to spojuje Duklu s částí zimního stadionu a tamních Polabin. Významným spojem, jenž projíždí městskou částí, je číslo 10, který se pyšní nejrychlejší dopravou z Dukly na hlavní vlakové nádraží. V neposlední řadě je ze zastávky Dukla náměstí zaveden spoj číslo 27, který danou městskou část spojuje především s krajskou nemocnicí. Městská hromadná doprava v městské části je vcelku dobře řešena, avšak je zapotřebí přimět obyvatelé ji upřednostnit před cestou osobním automobilem.

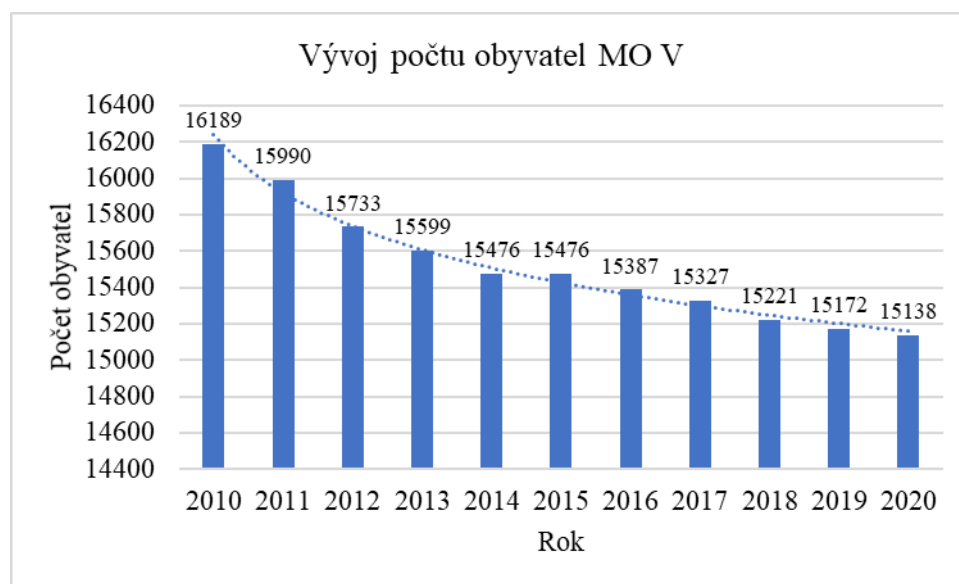
4.2.3 Občanská vybavenost

Občanská vybavenost Dukly je vcelku kvalitní. Městská část nabízí mimo tří mateřských školek, dvě základní školy, a to Základní školu Josefa Ressla a Základní školu Staňkova. Obě zmíněné školy jsou v blízkosti sportovního areálu. Škola Josefa Ressla sousedí s baseballovým hřištěm, přilehlým zmodernizovaným lesoparkem s workoutovými prvky, dopravním hřištěm, kde se děti mohou učit praktickému počínání si na silnicích, či beachvolejbalovému hřišti přímo za školou a vše je určeno i pro veřejnost. Základní škola Staňkova je v těsné blízkosti s populárním atletickým stadionem, kde se rodí atletické hvězdy nejen na republikové úrovni, dále tenisovým či fotbalovým hřištěm umístěným přímo za školou či s basketbalovou halou opodál. Dukla nabízí hned několik možností, jak využít volný čas. Skýtá nejednu kvalitní cyklostezku či osvětlenou stezku na běhání, pyšní se kulturním domem, kde se realizují hodiny tance, zpěvu, keramiky a jiných výtvarných a uměleckých činností. Vcelku za novinku se dá považovat zmodernizovaný lesopark, který je umístěn ve velmi poklidné, zalesněné části Dukly. Lesopark nabízí dvě workoutová hřiště pro sportovce, lavičky, hrazdy, plno osvětlených a upravených běžeckých tras, několik kójí pro výběhy psů, dětské hřiště, trampolínu, či hřiště na

volejbal/nohejbal. Avšak, co se týká oblasti gastronomie a pohostinství, je nutno podotknout, že je tato nabídka na Dukle velmi omezená. Nenachází se zde mnoho restaurací či hospod, v nabídce jsou pouze nižší až střední třídy a například kavárny se zde téměř nevyskytují. Na náměstí se nachází obchod s potravinami, cukrárna, pošta, pekárna, poblíž je supermarket Penny, u kterého se nachází čerpací stanice. Co se týká zdravotnictví, nachází se zde několik obvodních lékařů, jak pediatři, tak pro dospělé, zubní středisko či kožní. Občanská vybavenost Dukly se tak dá označit jako dostačující.

4.3 Demografické ukazatele

V této kapitole se práce věnuje vývojovým ukazatelům zaměřených na řešenou oblast Dukla Pardubice. Na základě dostupných informací a dat, byla zjištěna pouze data ohledně počtu obyvatel celého Městského obvodu V, kde se Dukla nachází. Informace ohledně věkového složení populace na Dukle, či poměr mužů a žen, Úřad městského obvodu V, Statistický úřad Pardubice, ani Magistrát města Pardubice neviduje. Následující graf znázorňuje vývoj počtu obyvatel městského obvodu od roku 2010 až 2020. Počet obyvatel je aktualizován vždy k 1. 1. daného roku.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Městského obvodu V

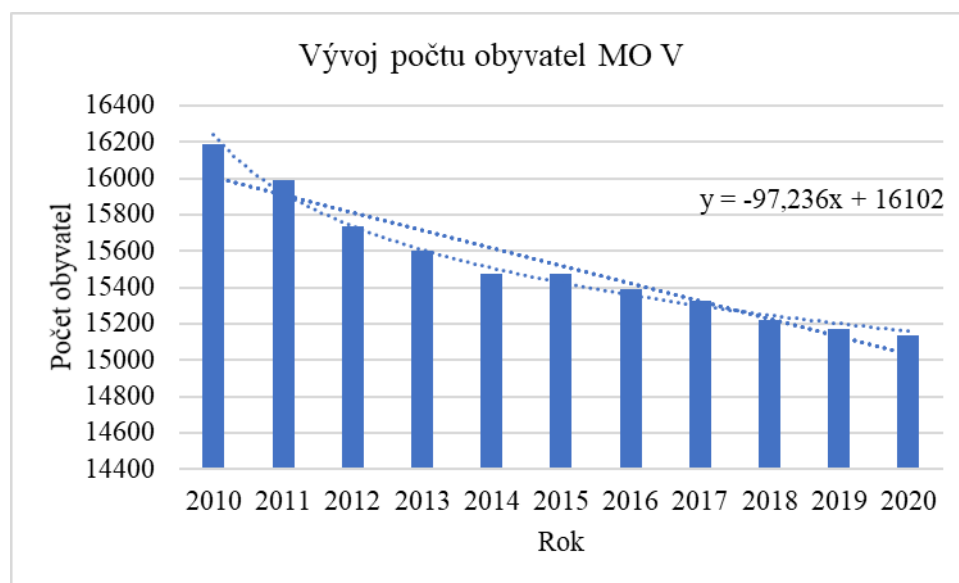
Zdroj: Magistrát města Pardubice (vlastní zpracování)

Z grafu lze jednoduše vyčíst, že počet obyvatel konstantně klesá. Důvody mohou být všelijaké. Jako jeden z možných důvodů poklesu obyvatel MO V, může být nedostatek

volných bytů a domů, dále odliv občanů do levnějších částí města, do částí, která jsou blíže centru (například část Polabiny, Závodu Míru, Karla IV.) nebo naopak blíže k přírodě (Dubina...). Řešená oblast neoplývá ani kvalitní nabídkou pracovních míst, což je další možný důvod každoročního úbytku obyvatel. Nelze avšak opomenout ani celkovou nižší porodnost, či starší věk místních občanů.

4.3.1 Prognóza vývoje počtu obyvatel

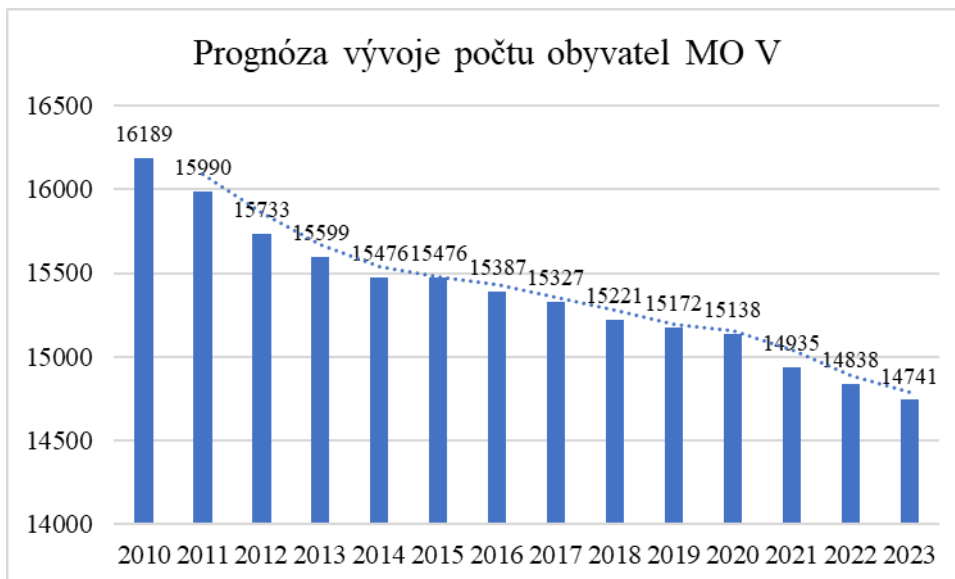
Na základě získaných dat, uvedených v předešlém grafu, lze stanovit předpokládaný vývoj počtu obyvatel v řešeném Městském obvodu V. Prognóza byla stanovena na tři roky dopředu, tedy do roku 2023. Následující graf vyobrazuje základ pro určení prognózy vývoje počtu obyvatel MO V. Prognóza byla provedena na základě vytyčení lineární spojnice trendu a následného stanovení dané rovnice, která je v grafu uvedena.

Graf 2: Základ pro prognózu vývoje počtu obyvatel MO V

Zdroj: Magistrát města Pardubice (vlastní práce)

Na základě dosazení do uvedené rovnice [$y = -97,236x + 16\ 102$], je v následujícím grafu vyobrazena prognóza vývoje počtu obyvatel Městského obvodu Dukla Pardubice v letech 2021 – 2023. Jelikož se jedná o dvanáctý, třináctý a čtrnáctý „sledovaný“ rok, za proměnnou „x“, je v rovnici pro rok 2021 dosazeno číslo 12, pro rok 2022 číslo 13 a pro rok 2023 se počítá s číslem 14. Níže je výsledná prognóza vyobrazena graficky.

Graf 3: Prognóza vývoje počtu obyvatel MO V
 Zdroj: výpočet z přechozích dat (vlastní zpracování)

Z grafu je patrný konstantní pokles počtu obyvatel i v letech budoucích. Příčiny či způsoby, jak poklesu zamezit, či ho zmírnit, jsou uvedeny v závěrečných kapitolách práce.

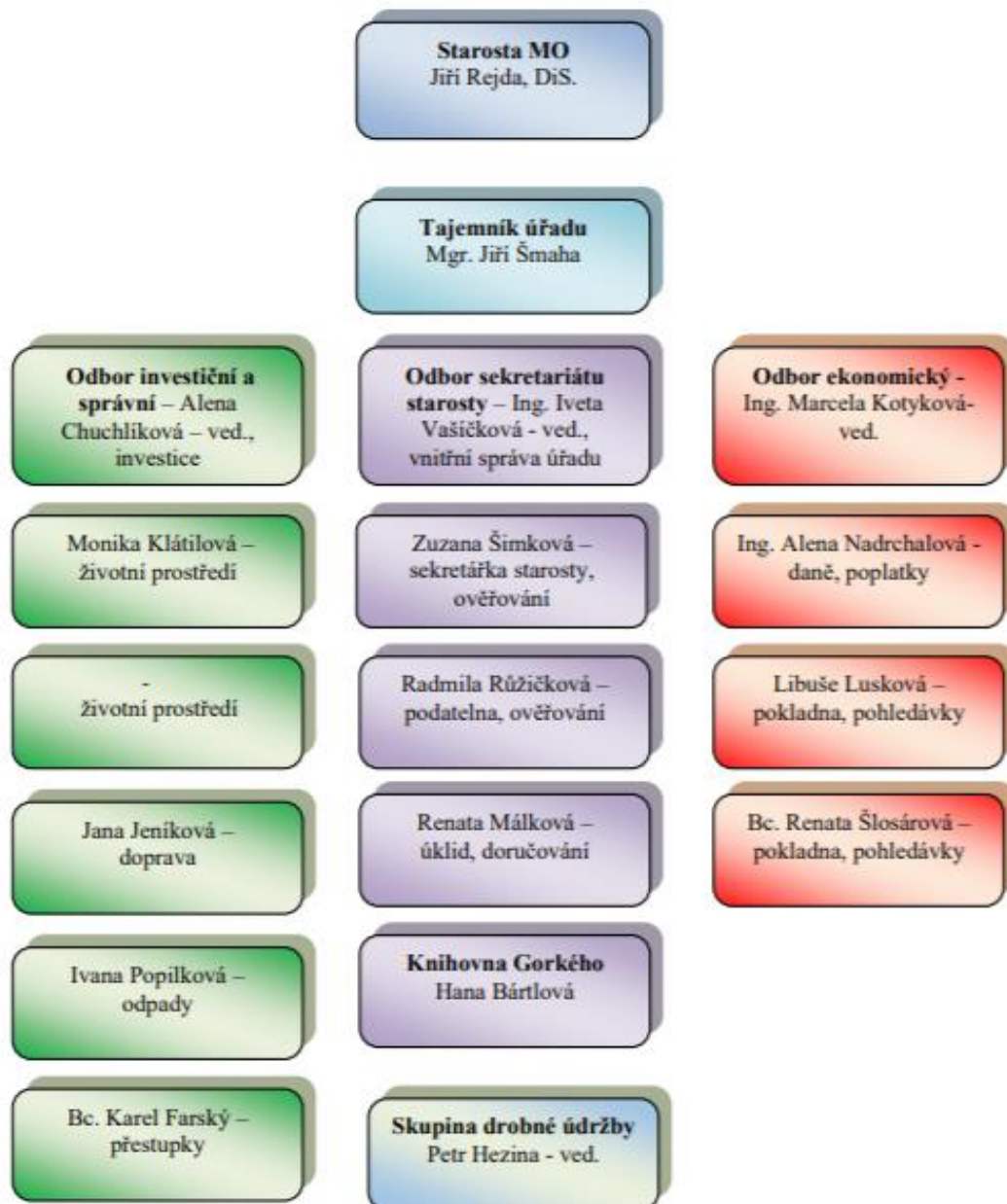
4.4 Organizační struktura Dukly Pardubice

Organizační struktura Dukly Pardubice se skládá z několika částí, kde hlavního představitele městského obvodu tvoří starosta (k roku 2021 pan Jiří Rejda, DiS.), který reprezentuje a zastupuje Duklu především navenek. Pana starostu doplňuje tajemník úřadu, momentálně se jedná o pana Mgr. Jiřího Šmahu, který je nadřízený všem zaměstnancům městského obvodu a spolu se starostou a místostarostou se podílí na řádném fungování orgánů městského obvodu a připravuje, řídí a kontroluje činnosti jednotlivých pracovníků úřadu. Dále je organizační struktura doplněna o odbor investiční a správní, kde se především připravují tvorby plánů oprav a investiční výstavby v souladu se schváleným rozpočtem a zabezpečují realizaci stavebních akcí včetně průběžného stavebního či jiného dozoru. Ke všemu tento odbor sleduje čerpání investičních prostředků a zodpovídá za jejich řádné a správné použití a čerpání. Mimo zmíněného investičního odboru, zde vystupuje i odbor ekonomický, který má na starosti komplexní zabezpečení oblasti přípravy, zpracování a schvalování rozpočtu městského obvodu, sestavení rozborů výsledků a hospodaření Městského obvodu V a navrhuje nové postupy a řešení. Neméně důležitý je odbor sekretariátu starosty, jenž zajišťuje komplexní mzdové účetní činnosti,

přijímání a vyřizování korespondence, zajišťování chodu podatelny, chodu pošty či knihovnické služby (Pardubice.eu, Organizační struktura, 2020).

Následující schéma zobrazuje organizační strukturu Městského obvodu V Dukla Pardubice pro rok 2020, který je převzatý z oficiálních stránek MO V.

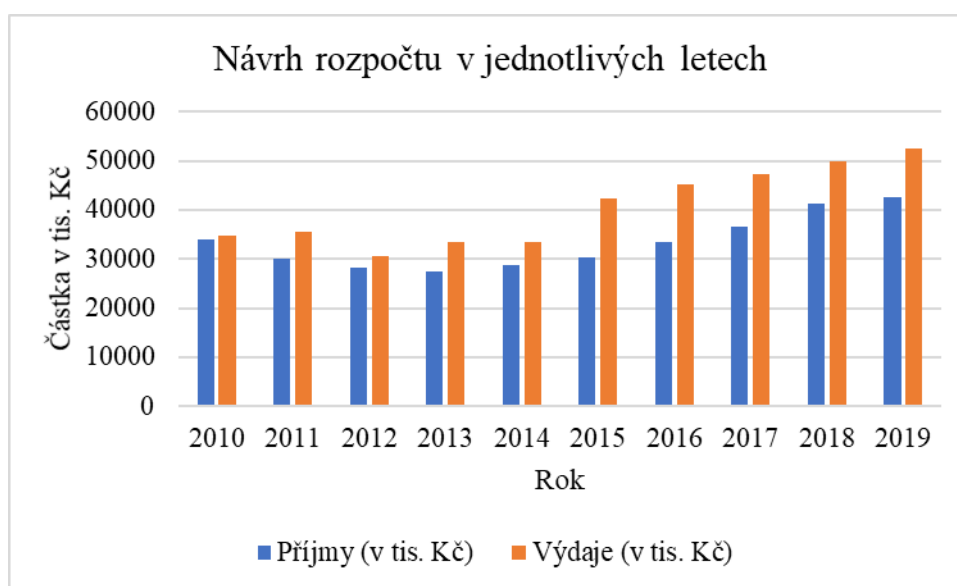
**Organizační struktura Úřadu městského obvodu
Pardubice V k 1. 7. 2020 – 17 pracovníků
(bez manuálních pracovníků SDÚ)**

Obrázek 4: Organizační struktura MO V
Zdroj: Oficiální stránky MO V

4.5 Hospodaření městského obvodu V

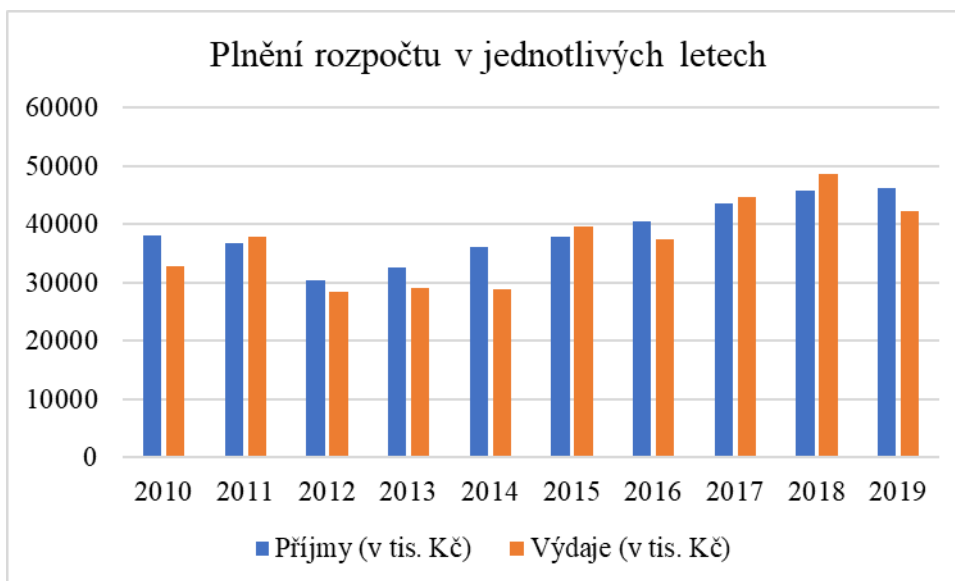
Základním nástrojem hospodaření městského obvodu, je rozpočet a jeho řádné plnění. Územní rozpočet, stejně jako rozpočet obce či města, je sestaven na jeden kalendářní rok. Graf níže zobrazuje návrh rozpočtu Městského obvodu V Dukla v jednotlivých letech a následně pak skutečné plnění rozpočtu za stejné období, konkrétně v letech 2010 – 2019. První graf „Návrh rozpočtu v jednotlivých letech“, zobrazuje plán rozpočtu MO V na každý jeden rok sledovaného období.

Graf 4: Návrh rozpočtu obvodu v jednotlivých letech

Zdroj: Schválené rozpočty MO V (vlastní zpracování)

Graf zobrazuje plánované příjmy a výdaje řešeného městského obvodu v jednotlivých letech (od roku 2010, do roku 2019). Hodnoty jsou čerpány z oficiálních stránek Městského obvodu V Pardubice, kde jsou schválené rozpočty veřejně k dispozici. Následující graf zobrazuje skutečný vývoj příjmů a výdajů za jednotlivé roky, které jsou čerpány přímo ze závěrečných účtů MO V.

Graf 5: Plnění rozpočtu obvodu v jednotlivých letech

Zdroj: Závěrečné účty MO V (vlastní zpracování)

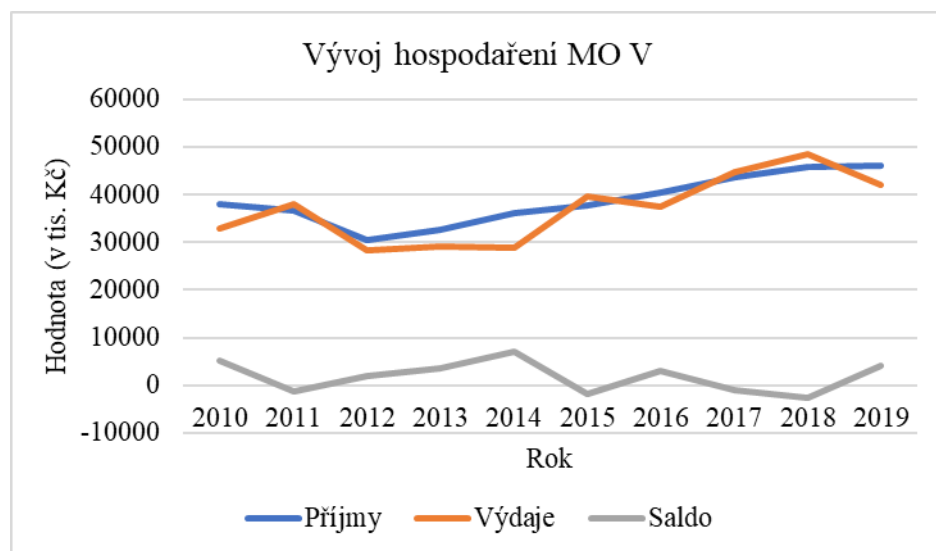
Z grafu je patrné, jak si městský obvod v jednotlivých letech vedl. Jednoduše lze vyčíst, že největší příjmy i výdaje měl městský obvod v roce 2018, kde obdržel finanční transfer od města Pardubice v hodnotě necelých dvou milionů korun, a to na investiční akce. V roce 2018 se finanční prostředky čerpaly především na úpravu pozemní komunikace, chodníků, dále na záměry v oblasti územního rozvoje, urbanismu. Část prostředků pramenila na zkvalitnění životního prostředí na Dukle, konkrétně na údržbu zeleně, odpadového hospodářství, hluku a ovzduší. O větších investičních akcích za jednotlivé roky bude pojednáváno v kapitole níže. V následující tabulce je zkompletován přehled hospodaření městského obvodu za sledované období (částky jsou uvedeny v tisících Kč).

Tabulka 3: Vývoj hospodaření MO V (v tis. Kč), v letech 2010 - 2019

Rok	Příjmy	Výdaje	Saldo
2010	38090,6	32913,2	5177,4
2011	36752,8	37943	-1190,2
2012	30396,8	28366,9	2029,9
2013	32664,6	29137,5	3527,1
2014	36143,4	28997,4	7146
2015	37849,7	39633,5	-1783,8
2016	40505,5	37387,6	3117,9
2017	43681,6	44679,5	-997,9
2018	45876,8	48620,5	-2743,7
2019	46171,1	42193,3	3977,8

Zdroj: Závěrečné účty MO V (vlastní zpracování)

Výsledky z předchozí tabulky, jsou graficky vyobrazeny na následujícím grafu.

Graf 6: Vývoj hospodaření MO V (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečné účty MO V, vlastní zpracování

Hospodaření Městského obvodu V Dukla Pardubice, ve sledovaném období 2010 – 2019 po většinu sledovaného období nezaznamenává výraznějších výkyvů. Výkyvy jsou zaznamenány především v letech 2015, kdy se městský obvod pustil do úpravy a údržby

komunikace (včetně dopravního značení a kanalizace) a zároveň do rekonstrukcí dětských a sportovních hřišť na Dukle. V roce 2018 se schodková situace rozpočtu opakuje, a to díky větším investicím do dopravy a životního prostředí, což je již popsáno výše.

4.5.1 Příjmy

Základní bilance příjmů městského obvodu V Dukla, je zobrazena v následující tabulce. První absolutní diference udává meziroční změnu v absolutní hodnotě (v tis. Kč), druhá absolutní diference charakterizuje zrychlení či zpomalení vývoje příjmů MO V. První relativní diference udává meziroční změnu v procentech, a jak je vidět z tabulky, největší nárůst byl v roce 2014, a to o 10,65 % (podrobněji rozepsáno níže). Bazický index představuje změnu jednotlivých roků oproti roku 2010, největší rozdíl byl v roce 2019, kdy dosahoval hodnoty 1,21 %, což značí zvýšení příjmu o 21 %. Největší pokles příjmů oproti roku 2010, byl zaznamenán v roce 2012, který představovat hodnotu 0,80 %, což činí snížení o 20 %.

Tabulka 4: Příjmy MO V v letech 2010 – 2019 (v tis. Kč)

Rok	Příjmy	1. Absolutní diference	2. Absolutní diference	1. Relativní diference (v %)	Bazický index
2010	38090,6	x	x	x	x
2011	36752,8	-1337,8	x	-3,51	0,96
2012	30396,8	-6356	-5018,2	-17,29	0,80
2013	32664,6	2267,8	8623,8	7,46	0,86
2014	36143,4	3478,8	1211	10,65	0,95
2015	37849,7	1706,3	-1772,5	4,72	0,99
2016	40505,5	2655,8	949,5	7,02	1,06
2017	43681,6	3176,1	520,3	7,84	1,15
2018	45876,8	2195,2	-980,9	5,03	1,20
2019	46171,1	294,3	-1900,9	0,64	1,21
Průměr	38813,3	897,8	204,01	x	x

Zdroj: Závěrečné účty MO V (vlastní zpracování)

Tabulka 5: Přehled příjmů MO V v letech 2010 - 2019

Rok	Příjmy (v tis. Kč)							
	daňové	ki	nedaňové	ki	kapit.	ki	dotace	ki
2010	30 665,5	x	869,2	x	x	x	6 555,8	x
2011	27 404,9	0,894	762,5	0,877	79,4	0	8 505,9	1,297
2012	29 105,0	1,062	486,4	0,638	75,0	0,9	730,4	0,086
2013	30 506,0	1,048	763,7	1,570	0,0	0	1 394,9	1,910
2014	34 215,8	1,122	354,9	0,465	0,0	0	1 572,7	1,127
2015	35 770,9	1,045	443,2	1,249	1,0	0	1 634,6	1,039
2016	38 036,9	1,063	423,7	0,956	0,0	0	2 044,9	1,251
2017	40 988,6	1,078	542,2	1,280	0,0	0	2 150,8	1,052
2018	42 996,7	1,049	402,7	0,743	0,0	0	2 477,4	1,152
2019	43 870,9	1,020	462,5	1,148	0,0	0	1 837,7	0,742
Pki*		1,042		0,992		0,105		1,073

Zdroj: Závěrečné účty MO V (vlastní zpracování)

*Pki = průměrný koeficient růstu

Uvedená tabulka podrobně znázorňuje přehled příjmů MO V Dukla za jednotlivé roky 2010 – 2019. Zobrazuje hodnotu příjmů daňových, nedaňových, kapitálových a částku přijatých dotací. Hodnota „ki“ v tabulce znázorňuje průměrný koeficient růstu či poklesu. Z tabulky vyplývá, že příjmy MO V mají kolísavou tendenci, avšak výše daňových příjmů každoročně převážně rostly, a to průměrně o 4,2 %, jelikož průměrný koeficient růstu činil 1,042. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2014, který činil zvýšení příjmů o 12 %. Ve zmíněném roce převážnou část daňových příjmů tvořila DPH – transfer na životní prostředí a na dopravu, dále byly příjmy obohaceny o transfer z města na chodník Jana Palacha a transfer na akci IPRM (Integrovaný program rozvoje města) – ul. V Ráji prostor před basketbalovou halou.

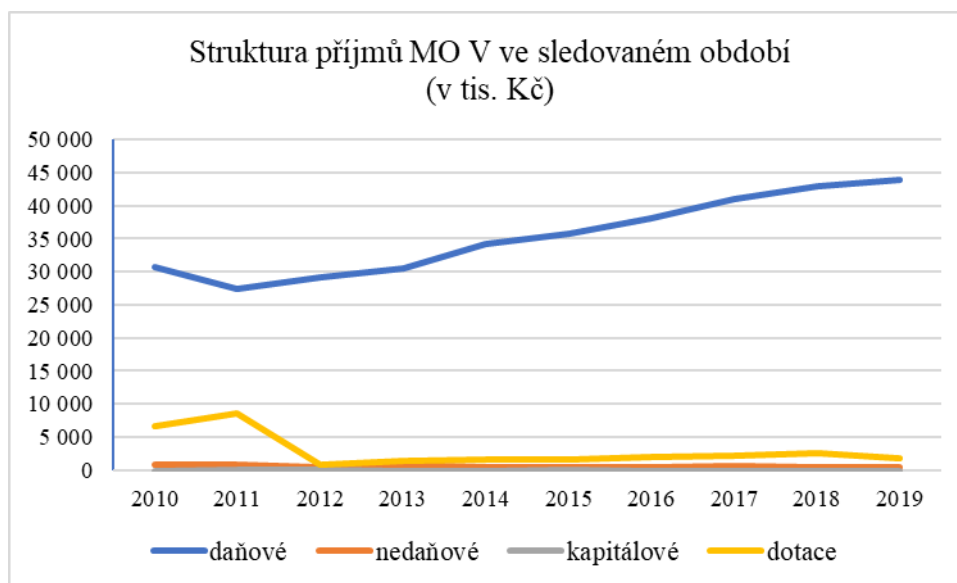
Příjmy nedaňové mají též kolísavou, proměnlivou tendenci, avšak oproti rostoucím příjmům daňovým, ty nedaňové každoročně průměrně klesají o necelé jedno procento. Kromě roku 2010, byl největší nárůst nedaňových příjmů zaznamenán v roce 2013, kde největší část tvoří příspěvek z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, který zahrnuje i doplatek za minulý rok, jehož výše činila 438,6 tis. Kč. V témže roce obdržel městský

obvod také peněžní dar v hodnotě 5 tis. Kč na akci pro děti, která byla realizována v předchozím roce a také příjem za reklamní zařízení v hodnotě 179,9 tis. Kč.

Co se týče příjmů kapitálových, ty městský obvod eviduje pouze v letech 2011, 2012 a 2015. Nejvyšší částku kapitálových příjmů obsahuje rok 2011, a to díky získání prostředků ve výši 74,4 tis. Kč za prodej projektové dokumentace ke kanalizaci v Jesničánkách a 5 tis. Kč za prodej traktoru.

Dotace Městského obvodu V, když se pomine rok 2010 a 2011, mají vývojovou tendenci spíše konstantní. V roce 2010 obdržel městský obvod dotaci z města ve výši 4 597,9 tis. Kč na takzvanou aktivní politiku zaměstnanosti z úřadu práce, určenou na částečnou úhradu mzdových nákladů a pojištění za zaměstnance veřejně prospěšných služeb. Dále obvod v tomto roce obdržel dotaci na volby do Parlamentu ČR v částce 333,7 tis. Kč a na komunální a senátní volby ve výši 530 tis. Kč. V roce 2011 městský obvod obdržel dotaci z města na dávky v hmotné nouzi, a to ve výši 7 413 tis. Kč. Dotace z Pardubického kraje na provoz monitorovací stanice byla ve výši 50 tis. Kč a v neposlední řadě městský obvod obdržel dotaci opět na takzvanou aktivní politiku zaměstnanosti z úřadu práce ve výši 1 042,9 tis. Kč. Celkem lze konstatovat, že za sledované období příjmy ve formě dotací průměrně ročně rostly o 7,3 %.

Následující graf znázorňuje grafický vývoj struktury příjmů za sledované období (2010 – 2019) MO V. Graf potvrzuje rostoucí tendenci daňových příjmů od roku 2011 a od roku 2012 vyrovnanou tendenci příjmů nedaňových, kapitálových a přijatých dotací.

Graf 7: Struktura příjmů MO V ve sledovaném období (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečné účty MO V, vlastní zpracování

4.5.2 Výdaje

V následující tabulce je vytvořená přehledná analýza vývoje výdajů Městského obvodu Dukla Pardubice za sledované období v letech 2010 – 2019. Největší rozdíl ve výdajích MO V, byl zaznamenán v roce 2015, kde se výdaje týkaly především dopravy a životního prostředí, opomenuta nemůže být ani revitalizace Dukelského lesoparku. První relativní diference udává meziroční změnu v procentech. Největší nárůst ve výdajích byl zaznamenán právě ve zmíněném roce 2015, a to o celých 36,7 %, oproti tomu největší pokles ve výdajích byl v roce 2012, a to o 25,2 %. Bazický index (bi) představuje změnu konkrétních roků oproti roku 2010. Největší rozdíl byl v tomto případě v roce 2018, kde byl bi 1,48, což značí nárůst výdajů o 48 %. Oproti tomu nejmenší výdaje za sledované období, byly v roce 2012. O celkových výdajích MO V za sledované období lze říct, že průměrně ročně rostly o 4,3 %, jelikož průměrný koeficient růstu činí 1,043.

Tabulka 6: Výdaje MO V v letech 2010 - 2019 (v tis. Kč)

Rok	Výdaje	1. absolutní diference	2. absolutní diference	Relativní diference (v %)	Bazický index
2010	32913,2	x	x	x	x
2011	37943	5029,80	x	15,28	1,15
2012	28366,9	-9576,10	-14605,90	-25,24	0,86
2013	29137,5	770,60	10346,70	2,72	0,89
2014	28997,4	-140,10	-910,70	-0,48	0,88
2015	39633,5	10636,10	10776,20	36,68	1,20
2016	37387,6	-2245,90	-12882,00	-5,67	1,14
2017	44679,5	7291,90	9537,80	19,50	1,36
2018	48620,5	3941,00	-3350,90	8,82	1,48
2019	42193,3	-6427,20	-10368,20	-13,22	1,28
Průměr	36987,24	1031,12	-1432,13	x	x

Zdroj: Závěrečné účty MO V (vlastní zpracování)

4.6 Investiční akce Dukla

Tato kapitola se věnuje popisu vybraných větších investičních akcí na Dukle za vybrané sledované období (rok 2010 – 2019). Velkým krokem ke zlepšení životních podmínek obyvatel Dukly, ke zvýšení jejich spokojenosti s nabídkou volnočasového vyžití, významně přispěl projekt „Revitalizace dukelského lesoparku“. Tento projekt byl realizován v roce 2015, za účelem vybudování běžeckých osvětlených tras, workoutových hřišť a míst pro volnoběh psů. Cena kompletní revitalizace parku vyšla na patnáct milionů korun českých, a to bez DPH, ale jelikož se jednalo o projekt Integrovaného plánu rozvoje města Pardubice, takzvaného IPRM – Dukla a Višňovka, byla získána dotace z unijních peněz ve výši 85 % ze stanovené částky. Tímto projektem vznikly dvě unikátní běžecké trasy v městském lese, které čítají celkem 1 500 m délky. Díky přidanému osvětlení mohou běžci trasy využívat i po setmění. Součástí revitalizace bylo také vybudování dvou venkovních posiloven, takzvaných workoutových hřišť, houpaček pro děti a mládež a umístění laviček. Jak sportovní stanoviště, tak ostatní mobiliář, je vybudován v jednoduchém provedení, aby nebyl narušen celkový ráz lesa. Pan Jan Řehounek, náměstek, okomentoval cíl revitalizace dukelského lesoparku slovy: „*Vše je projektované tak, aby se lidé v lesoparku cítili jako v přírodě a mohli si tak alespoň na chvíli oddychnout od běžného městského ruchu*“, což se naplnilo do posledního slova.

Obrázek 5: Dukelský lesopark po revitalizaci

Zdroj: <https://www.pardubice.eu/runtime/cache/images/lightbox/dukla-9-of-60-.jpg>

Následně se v roce 2017 proměnilo dukelské náměstí v pěkný, udržovaný prostor, na který mohou být obyvatelé velmi pyšní. V tomto roce se totiž po desítkách let uskutečnila rekonstrukce náměstí Dukelských hrdinů v Pardubicích. Na náměstí byla opravena

betonová plocha, která byla plna výmolů a změněny prostory pro parkování. Plocha stále slouží jako parkovací místo, avšak je obohacena o možnost pořádání kulturních akcí pro dukelské obyvatele, kteří právě tyto akce velmi postrádají. Tento projekt zafinancoval Městský obvod V Dukla Pardubice, a to částkou devět milionů korun českých, včetně DPH.

Projekt, kterému Dukla v posledních letech věnuje největší pozornost a jehož přípravy jdou do finále, je projekt „Dukla sportovní“. Chátrající, zanedbaný atletický stadion, na kterém se již nemohou pořádat soutěže národní ani mezinárodní úrovně, se chystá na velké změny. Projekt Dukla sportovní má představu využít stadion multifunkčně, tedy nejen jako halu atletickou, ale také házenkářskou či gymnastickou. Na místě dnešního stadionu, má vzniknout kvalitní sportovní centrum, které nabídne od venkovního sportoviště, posiloven, míst pro regeneraci, až po možnost ubytování sportovců. Projekt se chystá již od roku 2017 a jedná se o největší projekční práci v historii města Pardubice. V dokončení tohoto velkého sportovního projektu věří a doufá většina dukelských obyvatel a nejen oni, ale i ostatní obyvatelé města Pardubice. Dokončená rekonstrukce přivede zpět do Pardubic nejen vynikající podívanou na profesionální sportovce, ale navrátí městu také jeho zašlou přezdívku „město sportu“.

Obrázek 6: Projekt Dukla sportovní

Zdroj: <https://www.pardubice.eu/runtime/cache/images/lightbox/dukla-sportovni.jpg>

Ve volných prostorách kolem nevyužitých kasáren T. G. Masaryka se již před pěti lety naplánovala jedna z největších investičních akcí pátého městského obvodu, a to výstavba nového úřadu práce. Ministerstvo práce a sociálních věcí stavbu pozastavilo, a to kvůli komplikacím s evropskými dotacemi, které měly činit podporu ve výši 112 milionů korun českých, přičemž částka celé investiční akce se plánovala okolo 300 milionů korun českých. V současné době je projekt již teoreticky hotový a připravuje se vyhlášení soutěže na dodavatele. Nový úřad práce v Pardubicích tak seskupí všechny pracovníky úřadu práce do jedné budovy. Výhodou bude také bezbariérový přístup do budovy, která bude současně nízkoenergetická, vybavená klimatizací a bude tak komfortnější jak pro pracovníky, tak pro klienty. Kompletní projekt by měl být úspěšně dostaven v roce 2023 a zafinancován ze státního rozpočtu, ve výši 333 milionů korun českých. Obrázek níže vizualizuje plánovaný nový úřad práce.

Obrázek 7: Vizualizace nového úřadu práce Pardubice

Zdroj: www.pardubice.rozhlas.cz (<https://pardubice.rozhlas.cz/novy-urad-prace-v-pardubicich-bude-v-masarykovych-kasarnach-8269611>)

4.7 SWOT analýza městské části Dukla

<p>S – Silné stránky (Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalitní životní prostředí, - udržovaná městská zeleň, - bydlení v kompaktní zástavbě s dostupnou občanskou vybaveností, - dostupnost MHD, - vysoký počet spokojených občanů se životem na Dukle, - schopné vedení městského obvodu, - dobrá lokalizace řešené oblasti, - klid, - dostupnost sportovního vyžití. 	<p>W – Slabé stránky (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná nabídka pracovních míst, - nízká míra kulturně-sociálního vybavení, - starší věk obyvatel, - odliv obyvatel do jiných částí města Pardubice, - nedostatečná nabídka nových pozemků pro výstavbu nových bytů/domů, - špatný stav atletického stadionu (image Dukly), - chybí kavárny, restaurace, drogerie.
<p>O – Příležitosti (Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> - snížení intenzity dopravy zvýšením počtu MHD spojů, - tvorba nových pracovních míst přilákáním nových zaměstnavatelů, - zařadit se mezi evropskou sportovní elitu skrze nový atletický stadion, - obnovit kulturní život na Dukle, - nevyužité prostory využít v rámci dalšího občanského vybavení (kavárny, restaurace, služby), - více zapojit občany do rozhodování o městské části, tím zabezpečit vyšší spokojenost obyvatel v budoucnu, - rozšířit nabídky volnočasových aktivit v městské části. 	<p>T – Hrozby (Threats)</p> <ul style="list-style-type: none"> - havárie ohrožující životní prostředí (Explosia, Paramo...), - úbytek a konstantní stárnutí obyvatel Dukly, - nerealizované/nedokončené projekty, - vysoké náklady na plánované kulturní a sportovní akce při stagnujícím rozpočtu, - nízká priorita cestovního ruchu v rámci rozvoje městské části, - terorismus, přírodní či ekonomické problémy, - nárůst počtu lidí bez domova, - nedostupnost dotační podpory.

Tabulka 7: SWOT analýza městské části Dukla (vlastní zpracování)

SWOT analýza se zabývá jak silnými a slabými stránkami, tak příležitostmi a hrozbami, které se týkají řešeného městského obvodu. Mezi silné stránky, které vychází zevnitř řešené oblasti, jednoznačně patří schopné vedení celého městského obvodu, dobrá dostupnost MHD, kvalitní údržba prostředí Dukly (zeleň, ovzduší...), občanské vybavení, především školství, zdravotnictví, vysoký počet spokojených obyvatelů, či široká nabídka sportovního vybavení. Slabým stránkám dominuje nízká míra kulturního vybavení Dukly, nízký počet pracovních příležitostí, starší věk místních obyvatel, nedostatečná nabídka volných bytů a domů pro nové potenciální obyvatele, či špatný stav atletického stadionu. Vnějšími vlivy se u SWOT analýzy rozumí vlivy, které na řešenou oblast působí zvenku. Jedná se především tedy o hrozby, mezi které lze ve spojitosti s Duklou zařadit například konstantní úbytek obyvatel, nemožnost dokončit projekty, ať už z hlediska finančního, tak z hlediska přírodních katastrof, či vysoké náklady na sportovní, a především kulturní akce, kterých je už tak pomálu, z důvodu stagnujícího rozpočtu. Za příležitosti Dukly Pardubice se dá považovat přilákání nových zaměstnavatelů, a tak vytvořit více pracovních příležitostí, využití nevyužitých prostor pro služby pohostinství a gastronomie, kterých je zde nedostatek a obyvatelé je velmi postrádají, rekonstrukcí atletického stadionu přilákat nejen na Duklu, ale i do města Pardubice sportovní elitu, kvalitní podívanou na mezinárodní závody, či přimět obyvatelé k hojnějšímu využívání městské hromadné dopravy, navýšit počet spojů MHD, a tak snížit problémovou intenzivní dopravu.

4.8 Dotazníkové šetření

Pro zjištění jednotlivých názorů obyvatel Dukly, byl vytvořen dotazník, který se zaměřoval na zjištění názorů na život na Dukle, míru spokojenosti s životním prostředím, službami, sportovním vyžitím či kulturní a občanskou vybaveností Dukly. Pro tvorbu dotazníku byla vybrána přehledná a designově velmi přívětivá webová stránka www.survio.com, kde byl dotazník složen z otázek uvedených v příloze této práce. Počet respondentů byl stanoven na nejvyšší možnou hranici vybrané webové stránky, a to na sto zodpovězených dotazníků za měsíc. Velmi nápomocná pro sběr odpovědí, byla sociální síť Facebook, kde bylo osloveno několik přátel a známých z městské části Dukla, avšak největší podíl zodpovězených dotazníků bylo díky spolupráci se starostou Dukly, panem Jiřím Rejdou, který využil svých možností a dotazník sdílel do facebookové komunity „Městský obvod Pardubice V“, která čítá téměř tři tisíce „fanoušků“. Počet zodpovězených dotazníků tedy

hravě dosáhl na stanovenou hranici 100 respondentů. Níže jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření. Pro větší přehlednost a informativnost, bylo zvoleno grafické znázornění jednotlivých otázek a odpovědí.

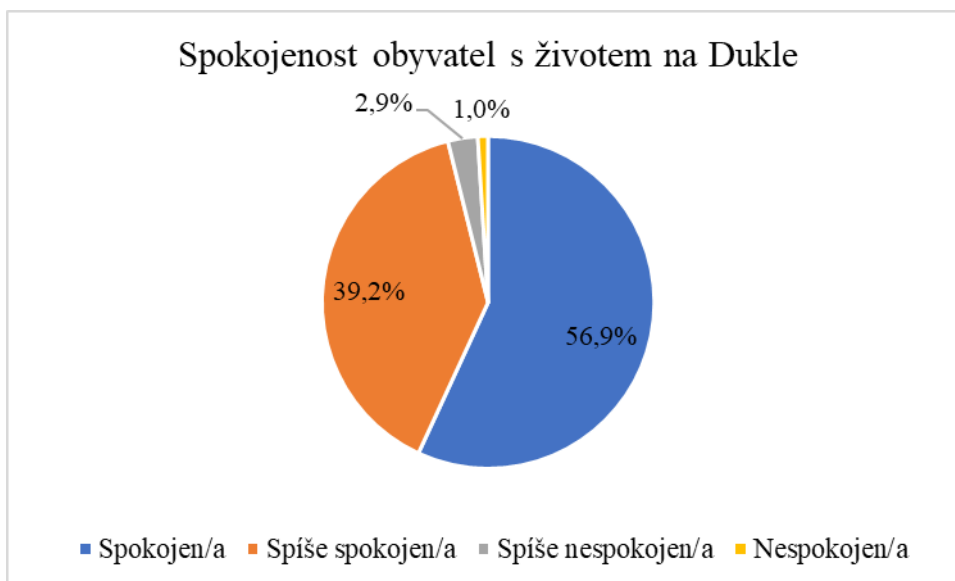

Obrázek 8: Dotazník na stránkách MO V

Zdroj: Facebook MO Pardubice V

4.8.1 Výsledky dotazníkového šetření

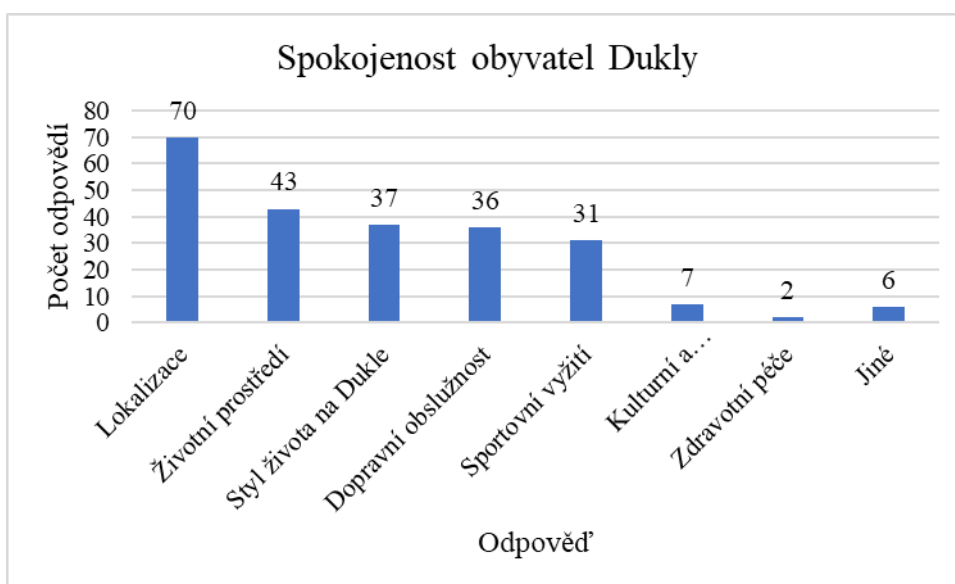
Dotazník, který byl zcela anonymní a dobrovolný vyplnilo celkem sto občanů městské části Dukla, z toho cca 67 % tvořily ženy a necelých 33 % muži. Nadpoloviční většinu tvořila věková kategorie obyvatel, kterým je 21 až 40 let, a to konkrétně 67,3 %. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou byli obyvatelé v rozmezí věku 41 až 60 let, kteří tvořili celkem 28,7 % zodpovězených dotazníků. Celá 4 % tvořili obyvatelé ve věku nad 61 let a nikdo mladší 20 let dotazník nevyplňoval. Odpovídali především mladí lidé, kteří na Dukle žijí méně než 10 let, tato skupina tvořila celých 41,6 % respondentů. Velmi podobně pak dopadla skupina obyvatel, kteří městskou část obývají mezi 10 – 30 lety, ta čítala necelých 40 %. Menší skupinu respondentů poté tvořili lidé, kteří Duklu znají nejvíce, alespoň na základě délky života strávené v ní, je řeč o necelých 17 %, kteří na Dukle bydlí 31 – 50 let. Jak jsou obyvatelé Dukly spokojeni s životem na Dukle, je zobrazeno na následujícím grafu.

Graf 8: Spokojenost obyvatel s životem na Dukle

Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

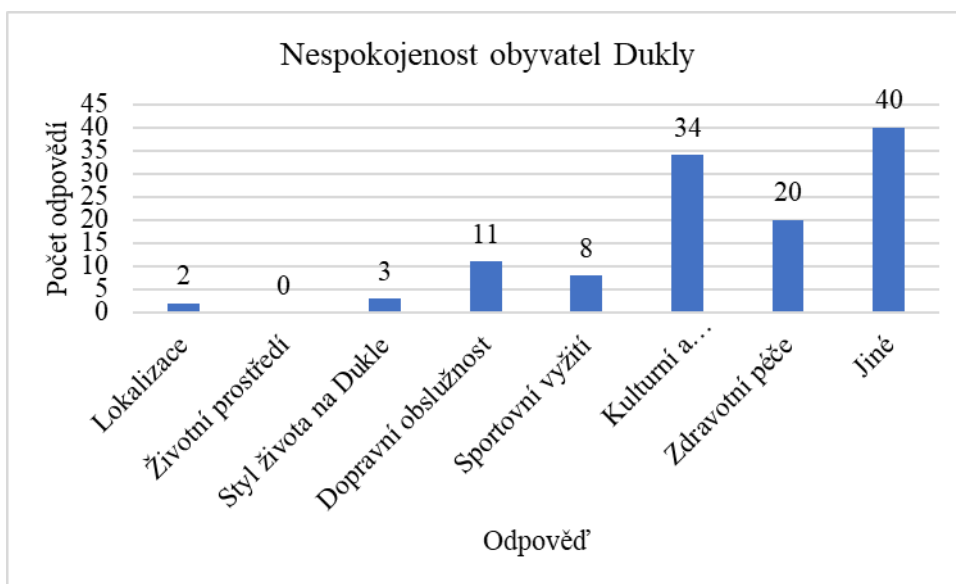
Graf velmi přehledně znázorňuje, že nadpoloviční většina tázaných obyvatel, je s životem na Dukle spokojena. Velmi uspokojivý výsledek je i fakt, že druhou největší částí grafu, zabírá odpověď „spíše spokojen/a“, což značí, že kvalita života na Dukle lze považovat za velmi dobrou a občané se zde nepotýkají s většími problémy. Se spokojeností obyvatel s životem v městské části se pojí i otázky, co se lidem v dané lokalitě líbí, s čím jsou spokojeni a s čím naopak spokojeni nejsou, co by případně změnili, či čím by městskou část obohatili. Tyto názory jsou vyobrazeny v následujících grafech.

Graf 9: Spokojenost obyvatel Dukly

Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

Z tohoto grafu je patrné, s čím jsou obyvatelé Dukly nejvíce spokojeni. V dané otázce mohli respondenti zvolit více než jednu odpověď a jak je vidno, hlasovali především pro klidnou lokalizaci městské části, s tím spojené kvalitní životní prostředí a milý, přívětivý styl života na Dukle. Tyto výsledky nejsou moc překvapivé, jelikož Dukla je jedna z městských částí Pardubic, která je vyhlášená svoji klidnou povahou, převahou zeleně, nízkou zástavbou a bohatou občanskou vybaveností. Mezi odpověďmi „jiné“, byla zmíněna spokojenost obyvatel právě s urbanismem a architekturou městské části, klidnou oblastí, nízkou zástavbou obklopenou zelení a dostatečnými rozestupy mezi budovami. S čím jsou obyvatelé Dukly naopak nespokojeni, zobrazuje graf následující.

Graf 10: Nespokojenost obyvatel Dukly

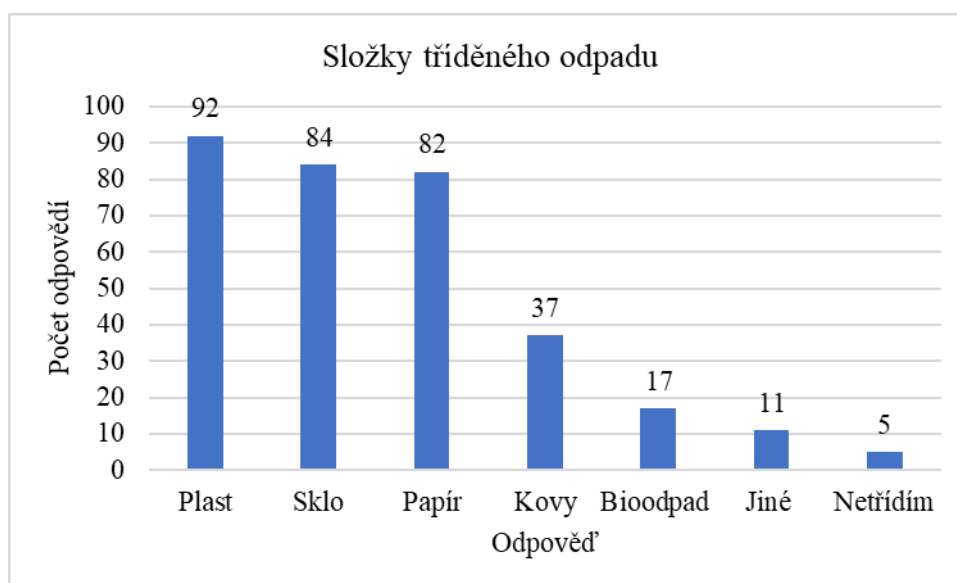
Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

Velmi úzkou spojitost mají výsledky dvou posledních grafů u oblasti „kulturní a společenské vyžití na Dukle“. U předchozího grafu, který znázorňuje spokojenost obyvatel, získala tato oblast pouze sedm hlasů (z celkových sto). V porovnání s grafem číslo deset, který řeší naopak nespokojenost obyvatel na Dukle, tato oblast čítá nejvyšší počet hlasů. Kategorie „jiné“ toto zjištění pouze utvrzuje, jelikož se negativní názory obyvatel týkají především kulturního a společenského vyžití na Dukle. Obyvatelům Dukly schází společenské prostory, kde by se mohli scházet ve volném čase. Na Dukle není k dispozici tradiční kavárna či restaurace, kromě pár kulturních akcí pro seniory, se zde nepořádají žádné kulturní akce pro děti a mládež, či pro dospělé (koncerty, divadelní

představení, přednášky, workshopy...). Ze služeb zde nejvíce postrádají drogerii, obchod s běžnými potravinami, zmíněné kavárny a restaurace či nedostatek dětských hřišť.

S tímto se pojí i následující otázka, kde respondenti mohli vznést námět, o které služby by bylo vhodné Duklu obohatit, co jim v městské části konkrétně chybí. Z výsledků předchozích otázek, není překvapením, když se předložené náměty týkaly opět kulturně-společenského vybavení Dukly. Jednoznačně nejvíce námětů se týkalo zprovoznění kavárny, kvalitnější restaurace, žádost o znovuzavedení drogerie, či obnovení chodu kulturního domu na Dukle a přilehlého kina.

Dalším bodem dotazníku, bylo třídění odpadu, kde jsou výsledky velmi uspokojivé, jelikož necelých 92 % tázaných odpad třídí. Téměř čtvrtina respondentů ale shledává počet kontejnerů pro třídění odpadu, jako nedostatečný. Zvýšením počtu a dostupnosti kontejnerů, by mohlo být zabezpečeno zvýšení počtu obyvatel, kteří odpad třídí. Následující graf zobrazuje složky odpadu, které respondenti třídí nejvíce a naopak.

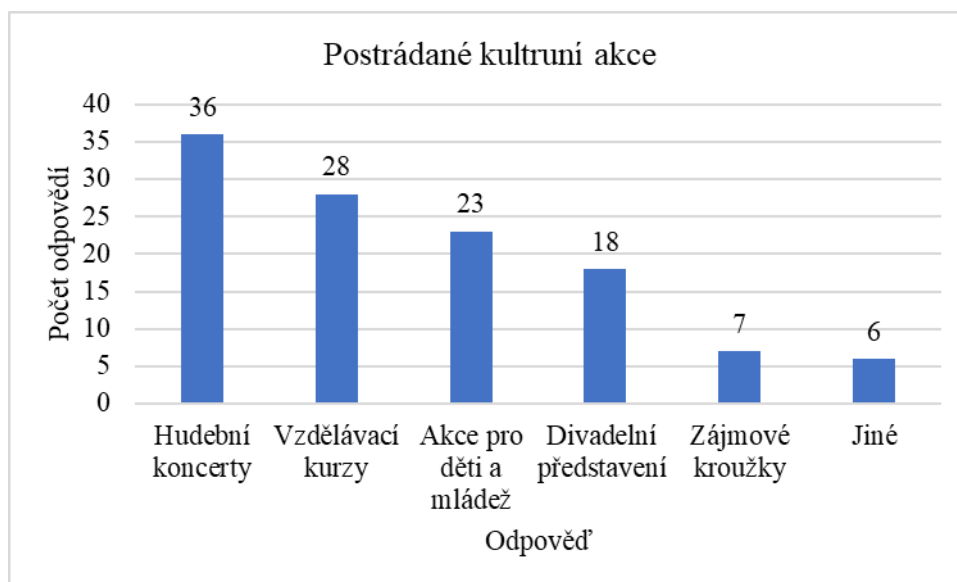

Graf 11: Složky tříděného odpadu na Dukle

Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

Graf zobrazuje jednotlivé složky, které obyvatelé Dukly třídí a poměr, které jsou třizeny nejvíce a které nejméně. Kontejnerů na tradiční složky odpadu, jako je plast, sklo či papír, na Dukle je dostatek. Bohužel kontejnery na ostatní složky odpadu, se na Dukle vyskytují minimálně, a proto jsou méně třizeny. Mezi „jiné“ složky odpadu, respondenti uvedli, že třídí složku olej, dále elektroodpad a oděvy.

Zpět ale k odvětví kulturně-společenskému, které se na Dukle potýká s největšími nedostatky. Následující graf demonstruje odpovědi na otázku, jaké kulturní akce obyvatelé Dukly nejvíce postrádají.

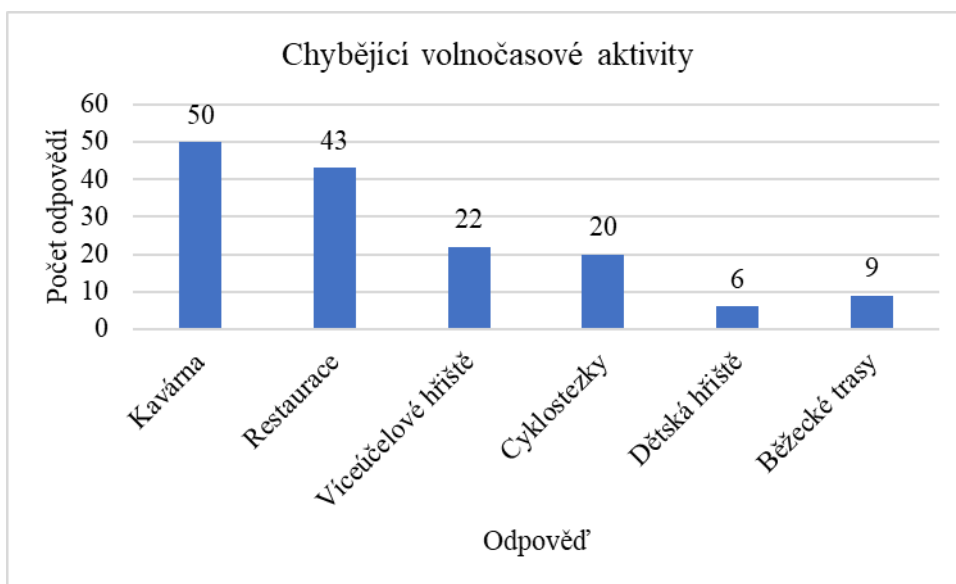
Graf 12: Postrádané kulturní akce na Dukle

Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

Z grafu je patrné zjištění, které odpovídá výsledkům předešlým. Obyvatelům Dukly nejvíce schází kulturní vyžití, v první řadě postrádají hudební koncerty, vzdělávací kurzy, akce pro děti a mládež, či divadelní představení. Je nutné zdůraznit, že Dukla má prostory pro tyto akce k dispozici. Disponuje totiž pěkným, prostorným kulturním domem, který je dostatečně vybaven, od šatny po pódium. Zarážející je i nevyužitě kino Dukla, které sousedí se zmíněným kulturním domem a nabídka jeho služeb je také nedostačující. Za odpovědí „jiné“, se schovává právě požadavek obyvatel na znovuootevření kina Dukla, využití prostor kulturního domu a pořádání kulturních akcí, jiných nežli kulturních akcí pro seniory, které dukelský kulturní program nabízí vcelku pravidelně.

Co se týká sportovního odvětví na Dukle, lidé jsou zde vcelku spokojeni. Necelých 90 % respondentů uvedlo, že jsou se sportovní nabídkou na Dukle naprosto spokojeni. Nejvíce zde obyvatelé využívají dukelský lesopark, dětská hřiště s přílehlými běžeckými trasami, posilovny, či atletický stadion, kde by ale bylo vhodné dokončit jeho rekonstrukci. Z profesionálního sportovního hlediska, je stav atletického stadionu velmi znepokojující. Stadion disponuje čtyřistametrovým oválem, dvěma pískovišti, prostorem na vrhačské disciplíny, tyčku, výšku, jedná se tedy o plně vybavený atletický stadion, který nemá v Pardubicích konkurenci. Jediné, co brzdí pořádání mezinárodních atletických meetingů,

závodů na vysoké úrovni, je fakt, že kvalita atletického stadionu rok od roku velmi chátrá. Projekt na jeho renovaci je sice teoreticky v procesu, avšak praxe velmi vázne. Dokončenou rekonstrukcí stadionu, by se sportovní budoucnost na Dukle zvýšila o několik příček. Na tomto základě, nejsou překvapující ani výsledky z následující otázky dotazníku, a to „Jaké sportovní zařízení obyvatelům Dukly nejvíce chybí?“. Nejhojnější zastoupení v odpovědi má právě zmíněný zanedbaný atletický stadion, nedostatečně vybavené fotbalové hřiště, či více vybavené venkovní sportoviště (workoutové hřiště) pro dospělé. Jak kulturně-společenskou, tak sportovní oblast na Dukle, shrnuje následující graf, který znázorňuje, co obyvatelům schází pro celkové kvalitní využití volného času.

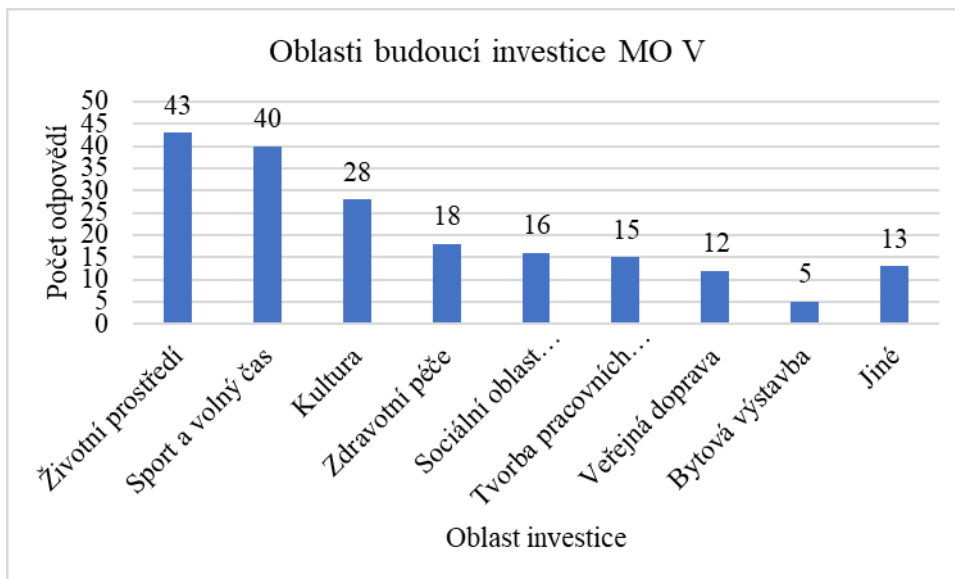
Graf 13: Chybějící volnočasové aktivity na Dukle

Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

Graf shrnuje grafy předchozí, které se týkaly kulturního a sportovního vyžití.

Následující otázky se týkaly především způsobu a kvality informovanosti obyvatel o dění na Dukle. Obyvatelé si přijdou vcelku dobře informováni ze strany vedení městské části. Nejpreferovanější způsob získávání informací o dění na Dukle, je skrze Facebookovou stránku Městského obvodu V, velmi oblíbený je také zpravodaj Pardubická Pětka, který chodí obyvatelům bezplatně do poštovních schránek a sumarizuje dění na Dukle vždy za daný měsíc.

Následující otázka se zabývala budoucností Dukly. Respondenti odpovídali na otázku „Kam by měly putovat peníze v rámci další investiční akce?“, což zobrazuje následující graf.

Graf 14: Oblasti budoucí investice Dukly

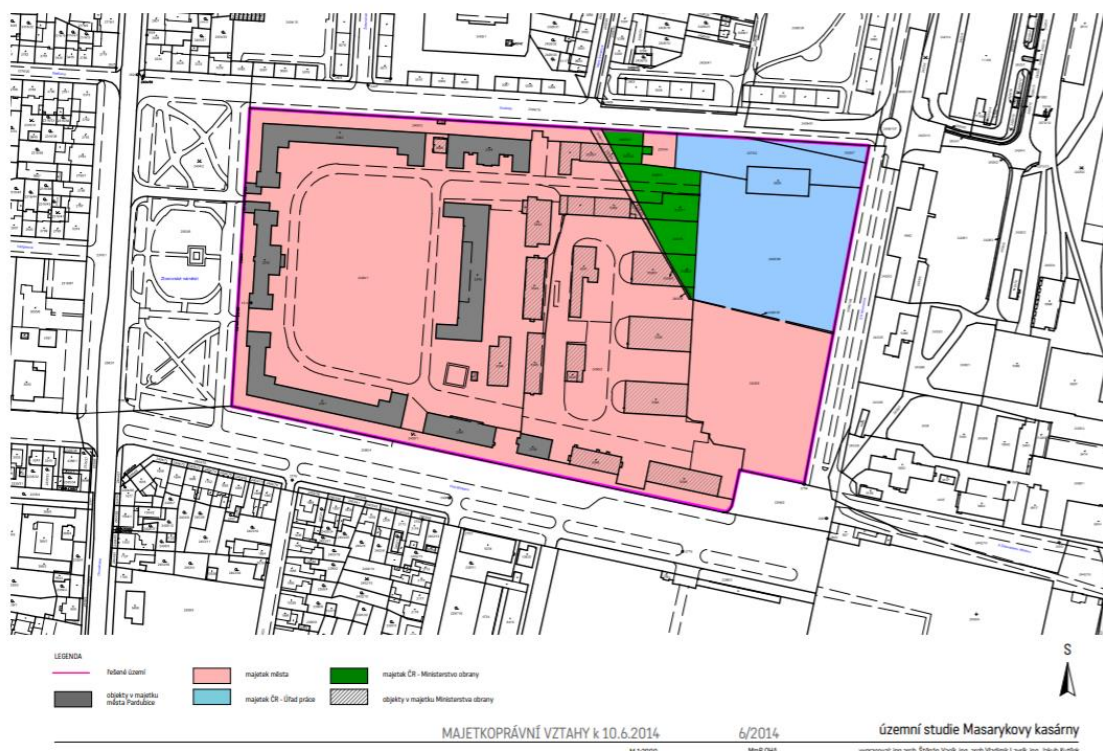
Zdroj: Výsledky dotazníku (vlastní zpracování)

Obyvatelé Dukly by do budoucna finanční prostředky MO V rozdělili do třech hlavních oblastí, a to konkrétně do udržitelnosti životního prostředí na Dukle, s jehož stavem jsou v současné době vcelku spokojeni, až na občasné výtky k údržbě zeleně. Druhou oblastí, na kterou je dle výsledků vhodné se do budoucna zaměřit, je oblast sportovního vyžití, konkrétně je řeč o dokončení rekonstrukce atletického stadionu, renovace jeho přilehlých částí či modernizace workoutových venkovních hřišť pro mládež a dospělé. Poslední větší oblastí, na které by bylo vhodné více zapracovat, je oblast kulturně-sociální, která je v práci již více rozebrána.

4.9 Návrhy a doporučení – perspektiva Dukly

Z výše uvedených výsledků vyplývá několik návrhů a doporučení, které by pomohly k budoucímu rozvoji Dukly Pardubice.

Z hlediska vývoje počtu obyvatel městského obvodu, je patrné, že počet obyvatel každým rokem klesal. Důvodů může být hned několik. Jedním z možných důvodů poklesu, může být nízký počet bytů k pronájmu či koupi, málo místa na výstavbu nových rodinných domů a už vůbec nových bytových domů. Řešením by tak byla úprava územního plánu, která by vymezila více prostoru pro nové obytné objekty. Dalším možným důvodem poklesu počtu obyvatel, je fakt, že Dukla nedisponuje dostatečným množstvím pracovních příležitostí. Doporučením by zde bylo přilákat do klidné části města nové firmy, vytvořit kancelářské prostory a přivést tak do městské části nové zaměstnavatele. Vhodným prostorem pro vybudování nových pracovních míst, kanceláří, míst pro nové zaměstnavatele, jsou současné nevyužité kasárny T. G. Masaryka, které jsou v samém jádru pátého městského obvodu. Na tento brownfield bylo již v minulosti zpracováno několik studií, avšak dodnes zůstává zcela nevyužitý a stále chátrající. Dle územního plánu zde nelze umístit průmyslovou výrobu či logistická centra, avšak se jedná o plochu, která může sloužit od bydlení, přes služby, komerci až například po sportoviště. Na základě nedostatečné dukelské nabídky pracovních míst či nízké nabídky obytných ploch, se tento prostor jeví jako velmi vhodný. Následující obrázek zobrazuje územní studii Masarykovy kasárny.

Obrázek 9: Územní studie Masarykovy kasárny
Zdroj: Oficiální stránky statutárního města Pardubice

Dále z podnětů dotazníkového šetření vyplynulo, že obyvatelům chybí především kulturně sociální vyžití. Nabízí se tedy příležitost na znovuotevření dukelského kina, v němž lze pořádat jak hudební koncerty, tak přednášky, workshopy či promítání filmů. V rámci obnovení chodu kina Dukla, by bylo vhodné zatraktivnit nabídku programu Kulturního domu Dukla, který v současné době má velmi omezený provoz a program velmi chudý. Prostory pro kulturní či gastronomické vyžití dukelských obyvatel, nabízí kompletně zařízený OK pension Dukla, který se nachází pár minut od samotného centra města a s autobusovou zastávkou přímo u pensionu. Jelikož je chod pensionu ze strany majitelů velmi omezen, jedná se tak o další téměř nevyužitou budovu, ač se slibnou perspektivou.

Obrázek 10: Nevyužité prostory pensionu OK Dukla

Zdroj: [www.firmy.cz \(https://www.firmy.cz/detail/13263558-ok-pension-pardubice-pardubice-zelene-predmesti.html\)](https://www.firmy.cz/detail/13263558-ok-pension-pardubice-pardubice-zelene-predmesti.html)

Další, již připravovanou dukelskou perspektivou, je plánovaná rekonstrukce atletického stadionu, která zvýší úroveň sportu nejen v městské části Dukla, ale v celém městě Pardubice. Zkvalitní se jak sportovní úroveň města, tak celková image, která může dosahovat až na mezinárodní příčky. Vizí je postavit stadion, který se bude řadit mezi elitní sportovní stavby nejen v České republice.

V neposlední řadě by měla městská část zvážit výstavbu nové kavárny a restaurace, což v odpovědích respondentů zaznělo nesčetněkrát. Obyvatelé Dukly prahnou po zvýšení sociální soudržnosti, a to právě zavedením společných prostor, kavárny či restaurace, za kterými by nemuseli dojíždět až do centra města. Náměstí Dukelských hrdinů disponuje vhodnými místy pro zavedení nové kavárny, a to přímo vedle dalších objektů občanského vybavení (obchod s potravinami, masna, pošta, cukrárna...). Místo, kde by se kavárna velmi dobře ujala, jsou prostory dřívější drogerie, které jsou lokalizovány přímo v centru Dukly, či místo dřívější cukrárny v ulici Artura Krause nebo v místech zmíněného téměř nevyužívaného pensionu OK Dukla. Je zapotřebí, aby vedení MO V více zapojilo do budoucího rozvoje Dukly i své obyvatele, jelikož právě oni mohou přispět kvalitními návrhy, kde Dukla nejvíce strádá.

Alternativní perspektivou Dukly Pardubice, na základě zkvalitnění životních podmínek obyvatel, zvýšení jejich bezpečnosti a vybavenosti volnočasových prostor, by bylo vhodné zaměřit se opět na dukelský lesopark. Jak již bylo v práci zmíněno, dukelský lesopark prošel v roce 2015 velkou rekonstrukcí. Nedostatkem projektu bylo ale ponechání

opuštěného, zanedbaného objektu uprostřed parku. Zastupitelé Dukly měli v úmyslu s objektem dříve pracovat, využít jeho místa, avšak žádné další akce neproběhly. Jedná se o objekt, budovu, která nemá své využití již několik let a může být pro návštěvníky lesoparku nebezpečná. Návrhem je tedy demolice tohoto objektu, a to kvůli zchátralému stavu budovy, která nemá roky využití, slouží jako útočiště pro lidi bez domova a nevyvolává v návštěvnících parku příjemný pocit. Budovu není pro její špatný stav a žádné budoucí využití vhodné renovovat.

Obrázek 11: Objekt lesoparku navržen na demolici

Zdroj: www.google.com

Cílem této demolice a následné revitalizace místa objektu, je zkvalitnění části dukelského lesoparku, zvýšení bezpečnosti návštěvníků a zatraktivnění celé řešené oblasti. Místo zdemolované budovy, by bylo přínosné v parku vybudovat například nové dětské hřiště, další prvky venkovní posilovny, které jsou velmi žádané a využívané, vysázet nové stromy, zatravnit plochu či vystavět nové lavičky. Každá zmíněná varianta jen přispěje k lepšímu fungování dukelského lesoparku.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zanalyzovat vývoj městského obvodu V Pardubice, zmapování ekonomické, společenské a kulturně-sportovní situace, se zaměřením na městskou část Dukla. V práci je provedena analýza příjmů a výdajů, počtu obyvatel a dalších aspektů. Období, kterým se práce zabývá, je rozmezí let 2010 – 2019. Práce je rozložena do třech částí, kde první část vychází z teoretických východisek a jsou zde definovány jednotlivé pojmy, termíny, které se pojí k oblasti regionálního rozvoje a veřejné správy. Druhá část je zaměřena na charakteristiku řešené oblasti, Dukly Pardubice, její lokalizaci, historii, současnost, stav dopravní, ekonomické či kulturně-sportovní problematiky. Třetí část se věnuje praktickému hledisku, konkrétnímu stavu a vývoji Dukly. Data, která jsou v práci uvedena, byla čerpána z dostupné literatury, dále z Úřadu městského obvodu Pardubice V – Dukla, z Magistrátu města Pardubice, formou řízených rozhovorů s kompetentními osobami, či z Českého statistického úřadu. V neposlední řadě byly zpracovány odpovědi na otázky z dotazníkového šetření.

Z analýzy vývoje počtu obyvatel je patrné, že počet místních obyvatel konstantně klesá. Tento problém se odvíjí od ostatních ukazatelů řešené oblasti, například nedostatečnou nabídkou volných míst pro bydlení, nízkou nabídkou volných pracovních pozic, či vyšším věkem místních obyvatel. Řešením tohoto problému, jak je uvedeno i v kapitole 4.9, Návrhy a doporučení – perspektivy Dukly, by bylo přilákání nových investorů do dukelské lokality, s čímž by se pojilo zvýšení pracovních míst na Dukle. Potřebná by byla i úprava územního plánu, kde by bylo zapotřebí vymezit nové obytné plochy a například formou „startovacího bydlení“, přilákat na Duklu nové mladé obyvatelstvo.

Za problémovou oblast se na Dukle považuje i oblast dopravy. Zavedením více spojů hromadné dopravy či vybudováním dalších zastávek MHD, by mohlo tuto situaci výrazně zlepšit. Neopomenutelnou částí Dukly, je oblast sportu, která zde dominuje. Sportovní vyžití na Dukle je poměrně uspokojivé a kvalitní, avšak dlouhodobým problémem je situace ohledně místního atletického stadionu Hvězda Pardubice. Zabývá se jím projekt „Dukla – sportovní“, jehož realizace se stále odkládá, a tak atletická úroveň na Dukle i ve městě Pardubice delší dobu stagnuje. Na druhou stranu se na Dukle kvalitně buduje a hojně využívá venkovní sportovní zařízení, která jsou volně dostupná veřejnosti.

Velmi důležitou roli v této práci zaujala oblast kultury na Dukle, se kterou je dle analýzy místní obyvatelstvo nejméně spokojeno. Vytýkáno je zde především nedostatečné využití

kulturního domu a kina Dukla, které má k provozu veškeré dispozice. Dále jsou občané nespokojeni s nulovou nabídkou kaváren, nedostatečným počtem a úrovní pohostinství, gastronomií a služeb na Dukle. Prostory pro tyto účely na Dukle jsou, je tedy důležité, aby se vedení městského obvodu více zaměřilo na potřeby obyvatel a v budoucnu tuto problematiku řešilo.

Z dotazníkového šetření celkově vyplývá, že obyvatelé Dukly jsou spokojeni s životní úrovní na Dukle, s její lokalizací, se stylem života, který zde panuje. Dostatečná je zde i nabídka škol, a to jak už mateřských, tak základních. Školy střední a vysoké, nejsou daleko, jsou v dobré vzdálenosti. Obyvatelé si chválí i dostupnost zdravotnictví v městské části, urbanistickou strukturu a architekturu, péči o zeleň a životní prostředí.

Život na Dukle tak v rámci možností plní očekávání a vize vedení městského obvodu i obyvatel, tím, že se jedná o harmonicky se rozvíjející se místo pro bydlení, s kvalitní životní úrovní obyvatel, s uspokojivou demografickou strukturou, úrovní vzdělání a téměř vyřešenou dopravou, kde obyvatelé naleznou příjemné a čisté životní prostředí. Na kulturní a společenské vyžití se zde obvod zajisté zaměří.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- BERNARD, J., 2011. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologický ústav AV ČR. ISBN 978-80-7419-069-8.
- GOODALL, B., 1987. The Penguin dictionary of human geography. 1st publ. London: Penguin Books. ISBN: 0-14051-095-8.
- HINDLS, R., 2007. Statistika pro ekonomy. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
- HOLEČEK, J., 2009. Obec a její rozvoj v širších souvislostech. Vyd. 1., Brno: GaREP. 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2
- IVANIČKA, K., 1971. Úvod do ekonomicko-geografického výskumu. 1. vyd. Bratislava: Vydav. Slov. akademie vied.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. et al., 1998. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. rozš. vyd. Praha: Codex Bohemia. ISBN: 80-85963-69-8.
- POTŮČEK, M., 2005. Veřejná politika Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). ISBN: 80-86429-50-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, R., 2011. Místní finance: distanční opora. Vyd. 2. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-454-3.
- PRUDKÝ, L., Šmídová, M. & Vojtíšková, K., 2016. Periferie, kraje, hodnoty: možnosti periferních krajů na cestě za dobrými hodnotami. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN: 978-80-7325-414-8.

TOMANCOVÁ, J., Obrovský, J. & Brtoun, A., 2009. Veřejná správa a finance. Boskovice: Albert. ISBN 978-80-7326-162-7.

VALEŠ, L., 2006. Politologické aspekty veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-7380-010-1.

WOKOUN, R., Mates, P., & Kadeřábková, J., 2011. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-304-9

WOKOUN, R., ed., Mates, P., ed. Cogan, R., 2006. Management regionální politiky a reforma veřejné správy. Praha: Linde. ISBN: 80-7201-608-3.

Internet

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Městský obvod, městská část*, 2016 [online]. ČZSO.cz [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/mestska_cast_rso

DUKLA, 2020 [online]. Parpedie [cit. 2020-10-23]. Dostupné z: <http://www.parpedie.cz/cti-zaznam.php?id=Dukla>

FINANCE, *Monetární politika politiky* [online] aktualizováno 2017 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/menove-ukazatele/monetarni-politika/>

FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ A JEHO PŘEZKUM, *Etapy rozpočtového procesu*, 2020 [online]. MVCR.CZ [cit. 2020-10-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/SCRIPT/ViewFile.aspx?docid=21740338>

METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE, *Regiony a regionalizace 20042006* [online] aktualizováno 2009 [cit. 2020-07-07]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>

MĚSTSKÝ OBVOD PARDUBICE V - DUKLA, 2020 [online]. Pardubice.eu [cit. 2020-10-23]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-v-dukla/>

MĚSTSKÝ OBVOD PARDUBICE V, *Program rozvoje*, 2019 [online]. Pardubice.eu [cit. 2020-10-23]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-v-dukla/informace-obcanum/program-rozvoje/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [online] aktualizováno 2020 [cit. 2020-07-07]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020>

NÁMĚSTÍ DUKELSKÝCH HRDINŮ, 2020 [online]. Parpedie [cit. 2020-10-23]. Dostupné z: http://www.parpedie.cz/cti-zaznam.php?id=Namesti_dukelskych_hdrinu

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA, 2020 [online]. Pardubice.eu [cit. 2020-10-28]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-v-dukla/radnice/organizacni-struktura/>

Ostatní

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. října 2000, čj. 31 Ca 82/2000 – 51.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa městských obvodů města Pardubice	30
Obrázek 2: Vojenská karanténní nemocnice za dob 1. sv. války	32
Obrázek 3: Dukelské náměstí při svém vzniku (r. 1955)	32
Obrázek 4: Organizační struktura MO V	38
Obrázek 5: Dukelský lesopark po revitalizaci	46
Obrázek 6: Projekt Dukla sportovní	47
Obrázek 7: Vizualizace nového úřadu práce Pardubice	48
Obrázek 8: Dotazník na stránkách MO V	51
Obrázek 9: Územní studie Masarykovy kasárny	59
Obrázek 10: Nevyužité prostory pensionu OK Dukla	60
Obrázek 11: Objekt lesoparku navržen na demolici	61

Seznam tabulek

Tabulka 1: Schéma běžného rozpočtu	27
Tabulka 2: Schéma kapitálového rozpočtu	28
Tabulka 3: Vývoj hospodaření MO V (v tis. Kč), v letech 2010 - 2019	41
Tabulka 4: Příjmy MO V v letech 2010 – 2019 (v tis. Kč)	42
Tabulka 5: Přehled příjmů MO V v letech 2010 - 2019	43
Tabulka 6: Výdaje MO V v letech 2010 - 2019 (v tis. Kč)	45
Tabulka 7: SWOT analýza městské části Dukla (vlastní zpracování)	49

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Městského obvodu V	34
Graf 2: Základ pro prognózu vývoje počtu obyvatel MO V	35
Graf 3: Prognóza vývoje počtu obyvatel MO V	36
Graf 4: Návrh rozpočtu obvodu v jednotlivých letech	39
Graf 5: Plnění rozpočtu obvodu v jednotlivých letech	40
Graf 6: Vývoj hospodaření MO V (v tis. Kč)	41
Graf 7: Struktura příjmů MO V ve sledovaném období (v tis. Kč)	44
Graf 8: Spokojenost obyvatel s životem na Dukle	52

Graf 9: Spokojenost obyvatel Dukly	52
Graf 10: Nespokojenost obyvatel Dukly	53
Graf 11: Složky tříděného odpadu na Dukle	54
Graf 12: Postrádané kulturní akce na Dukle	55
Graf 13: Chybějící volnočasové aktivity na Dukle.....	56
Graf 14: Oblasti budoucí investice Dukly	57

Seznam použitých zkratk

ČR = Česká republika

MO = městský obvod

MHD = městská hromadná doprava

Přílohy

Příloha 1: Dotazník – Hodnocení městské části Dukla.....	69
--	----

Příloha 1: Dotazník – Hodnocení městské části Dukla

Dotazník – Hodnocení městské části Dukla

Dobrý den,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto jednoduchého dotazníku, který je zaměřen na zjištění Vašich názorů na život v městské části Dukla Pardubice, na Vaši spokojenost se životním prostředím, službami, sportovním vyžitím, kulturní a občanskou vybaveností Dukly. Dotazník je dobrovolný a zcela anonymní, výsledky budou použity pro mou diplomovou práci. Za Vaši ochotu a čas věnovaný dotazníku Vám velice děkuji.

1) Pohlaví

- a) žena
- b) muž

2) Kolik je Vám let?

- a) 20 a méně
- b) 21 – 40
- c) 41 – 60
- d) 61 a více

3) Jak dlouho na Dukle žijete?

- a) méně než 10 let
- b) 10 – 30 let
- c) 30 – 50 let
- d) více než 50 let

4) Jak jste celkově spokojen/a s životem na Dukle?

- a) spokojen/a
- b) spíše spokojen/a
- c) spíše nespokojen/a
- d) nespokojen/a

5) Pokud nejste s životem na Dukle spokojeni, uveďte prosím důvod:

6) Co se Vám na Dukle nejvíce líbí? (Vyberte max. 3 odpovědi)

- a) styl života na Dukle
- b) zdravotní péče
- c) lokalizace městské části
- d) dopravní obslužnost
- e) kulturní a společenské vybavení
- f) sportovní vyžití
- g) životní prostředí
- h) jiné, prosím uveďte:

7) Co se Vám na Dukle naopak nelíbí? (Vyberte max. 3 odpovědi)

- a) styl života na Dukle
- b) zdravotní péče
- c) lokalizace městské části
- d) dopravní obslužnost
- e) kulturní a společenské vybavení
- f) sportovní vyžití
- g) životní prostředí
- h) jiné, prosím uveďte:

8) Chybí Vám na Dukle některé služby? Máte náměty, o jaké služby by bylo vhodné Duklu doplnit? Prosím uveďte:

9) Třídíte odpad?

- a) ano
- b) ne

10) Máte dostatek kontejnerů na tříděný odpad?

- a) ano
- b) ne

11) Kterou z následujících složek odpadu třídíte?

- a) papír
- b) sklo

- c) plast
- d) bioodpad
- e) kovy
- f) netřídím
- g) jinou, prosím uveďte:

12) Pokud netřídíte, uveďte prosím důvod:

13) Domníváte se, že je na Dukle dostatek kulturních akcí?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

14) Které kulturní akce na Dukle postrádáte? (Vyberte max. 3 odpovědi)

- a) zájmové kroužky
- b) divadelní představení
- c) hudební koncerty
- d) vzdělávací kurzy (přednášky, workshopy...)
- e) akce pro děti a mládež
- f) nic Vám nechybí
- g) jiné, prosím uveďte:

15) Myslíte si, že Dukla nabízí dostatek sportovního vyžití?

- a) ano
- b) ne

16) Jaká sportovní zařízení na Dukle nejvíce využíváte? (Vyberte max. 3 odpovědi)

- a) atletický stadion
- b) basketbalovou halu
- c) halu na házenou
- d) Dukelský lesopark

- e) přilehlé běžecké trasy
- f) dětská hřiště
- g) hřiště přidružená k základním školám
- h) posilovny na Dukle
- i) žádné
- j) jiné, prosím uveďte:

17) Je nějaké sportovní zařízení, které Vám na Dukle chybí?

- a) ano, prosím uveďte:
- b) ne

18) Co Vám pro kvalitní využití voleného času nejvíce chybí?

- a) cyklostezky
- b) běžecké trasy
- c) dětská hřiště
- d) lavičky
- e) víceúčelové sportovní hřiště
- f) kavárny
- g) restaurace
- h) nic mi nechybí
- i) jiné, prosím uveďte:

19) Jste dobře informováni o dění v městské části Dukla?

- a) ano
- b) ne, prosím zdůvodněte:

20) Jaký způsob informování o dění na Dukle Vám nejvíce vyhovuje?

- a) webové stránky Městského obvodu V
- b) facebooková stránka Městského obvodu V
- c) zpravodaj Pardubická Pětka
- d) úřední deska
- e) rodiny, přátelé, známí
- f) jiný způsob, prosím uveďte jaký:

21) Navrhněte, co by měla Dukla zlepšit v budoucnu, kam by měla zainvestovat z místního rozpočtu?

- a) životní prostředí
- b) sport a volný čas
- c) kultura
- d) tvorba pracovních míst
- e) sociální oblast (domov dětí, důchodců...)
- f) zdravotnická péče
- g) veřejná doprava
- h) bytová výstavba
- i) jiné, prosím uveďte:

22) Máte nápady, co konkrétně se dá na Dukle zlepšit, na co se zaměřit? Prosím uveďte: